

de knotwilg

Industriële veeteelt
& gezondheid

Contactdag
steenuilenwerkgroep
11 november

NFHD feestweekend
25 & 26 november

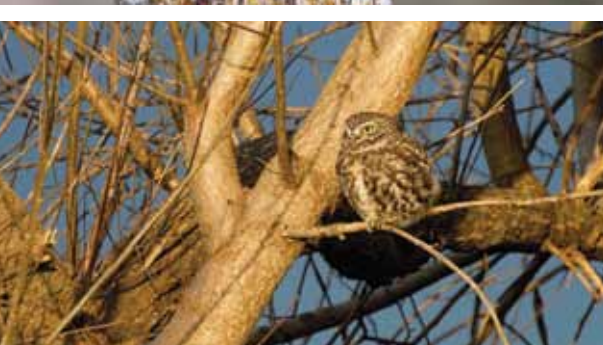
Kappingen
in Groenhove

BIJ DE STEENUIL
IS HET VANGEN
VAN MUIZEN
SCHEMERING
EN INSLAG.

Geert De Kockere
www.litenatuurttjes.net

Editoriaal

- 3 TINA – “There is no alternative”

Algemene informatie

- 4-5 Veeteelt en gezondheid omwonenden: de een zijn brood... ?

Natuur- en Milieunieuwtjes

- 8-11 Algemeen

Een passend kerstcadeautje?
Hoe groen is jouw gemeente?
Ligt jouw tuin in jachtgebied?
Over torenvalken en kerkuilen
Vleermuisvragen
West-Vlaams marternieuws

- 11 Hooglede

Ransuilen

- 11 Ichtegem

Kleine ijsvogelvlinder

- 12-13 Koekelare

Een absolute zeldzaamheid in het Koekelarebos
Mestfabriek bij Brugse Heirweg?
Weidebeekjuffer op oud stort

- 13-14 Kortemark

Ecologisch bermbeheer
Laatvliegers in de kerk

- 14 Oudenburg

Slechtvalken in de stad

- 14-15 Torhout

Kapelbeuk ontkroond
Keizersmantel op bezoek
Nieuw wandelpad door het Groenhovebos

- 16 Beestige ontmoetingen

- 17 Mijn knotwilg

Plaatselijke bijdragen

NATUURPUNT GISTEL – OUDENBURG & HOGE DIJKEN VZW

- 26-27 Natuurfotofestival ‘Ontdek De Hoge Dijken’ op 25 en 26 november

NATUURPUNT MANDELSTREKE

- 28-30 Huiszwaluwen voelen zich wat meer thuis in Mandelstreke

- 32 Nieuwe leden werven voor Natuurpunt: een must! Én boeiend!

- 33 2 x steenuilen

- 34-35 Fotowerkgroep Natuurpunt Mandelstreke

NATUURPUNT TORHOUT

- 36-37 Bomen kappen in natuurgebied?

Coverfoto: Sam Dewanckele

Binnenkaft: Freddy Cordy

TINA – “There is no alternative” (*)

De nieuwe Braziliaanse regering laat mijnbouw toe in een beschermd deel van het Amazonewoud: een reservaat groter dan Nederland wordt bedreigd. Droogte en hittegolven teisteren grote delen van Europa. Greenpeace dagvaardt de Vlaamse regering wegens te vuile lucht in Vlaanderen. Na Tielt nu ook beelden van onaantvaardbare dieren mishandeling in Izegem. Zware orkanen, opgezweept door de opwarming van de aarde, trekken een spoor van vernieling door Houston, de Caraïben en Florida.

Natuur en milieu zijn de laatste maanden niet weg te branden uit het nieuws. Deze stroom van ellende lijkt niet te stoppen: je zou er de moed bij verliezen. Als milieubeweging hebben wij de morele plicht om een boodschap van hoop uit te dragen. Wij willen door woord en daad aantonen dat het anders moet én ook kan!

“Think globally, act locally”: voer actie in je eigen buurt met een oog op de wereld. En dat hebben onze afdelingen de voorbije zomer opnieuw fantastisch gedaan. Vele tientallen vrijwilligers staken de handen uit de mouwen bij het beheer van onze natuurgebieden. Overal in de regio hebben onze gidsen mensen mee op sleeptouw genomen en ze zo de liefde voor de natuur bijgebracht. Grove schendingen klaagden we aan en waar mogelijke herstelden we wat verknoeid werd. Iedere afdeling legt daarbij zijn eigen accenten en houdt de vinger aan de pols van zijn gemeente(s).

‘Natuurpunt Gistel Oudenburg’ nam na de fusie met ‘De Vrienden van de Hoge Dijken vzw’ een vlotte doorstart en Natuurpunt Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken vzw vierde zijn 20e verjaardag met een schitterende gezinsdag op de Hoge Dijken. Vooral de kinderen waren in de wolken en zij geven ons hoop voor de toekomst.

Natuurpunt Mandelstreke zette fel in op een illegaal gedempte veedrinkpoel en doet er alles aan opdat deze in ere hersteld wordt. Ondertussen wordt er hard gewerkt om van de huiszwaluw- en steenuilprojecten een succes te maken.

Natuurpunt Ruidenberg kende een nooit gezien succes met zijn zomerse woensdagavondwandelingen. De promotie via ‘de knotwilg’ en de site van Natuurpunt zorgde voor wandelaars uit de verre omtrek. De actievoerders tegen een mestverwerkingsbedrijf bij het bos van Koekelare vroegen en kregen de volle steun van de afdeling.

Natuurpunt Torhout werkt keihard verder aan het aankoopproject in Groenhove en doet wat het kan om er de natuur te herstellen. Dit najaar, op de ‘Dag van de Trage Weg’, wordt er nog een nieuw wandelpad geopend dat over de percelen van Natuurpunt loopt. Dit project is ook een prachtige kapstok om de ledenwerving aan op te hangen, en zo spreekt de afdeling steeds meer mensen aan.

Ondertussen blijft Natuurpunt Midden West-Vlaanderen in contact met de Bond Beter Leefmilieu, Natuurpunt en de West-Vlaamse Milieufederatie, die hun blik richten op ons land en de wereld. Zo vormen we samen een sterk netwerk, want alleen samen kunnen we het tij keren. Dit blijft ons motiveren om in de bres te springen voor natuur en milieu. Deze strategie is onze enige kans op succes. There Is No Alternative ().*

*Georges Pollentier, voorzitter,
namens de Raad van Bestuur
van Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen.*

() TINA, “There Is No Alternative”, is een zwaar beladen term. Deze uitspraak is eigenlijk afkomstig van de Victoriaanse filosoof Herbert Spencer, maar het was de Britse premier Margaret Thatcher die deze uitdrukking onsterfelijk maakte. Zij gebruikte dit zinnetje als argument om er haar conservatieve en economisch liberale agenda mee door te drukken. Het is niet op die manier dat wij deze uitdrukking willen gebruiken. :-)*

Veeteelt en gezondheid omwonenden: de een zijn brood... ?

De West-Vlaamse Milieufederatie (WMF – zie 1) heeft op 25 april haar dossier *'Intensieve veeteelt en gezondheid omwonenden West-Vlaanderen'* aangeboden aan de Vlaamse politieke fracties. Dit gebeurde tijdens een conferentie bij de Bond Beter Leefmilieu in Brussel.

Door de samenwerking met de Bond Beter Leefmilieu, de Brabantse Milieufederatie uit Nederland (www.brabantsemilieufederatie.nl) en Gülle-Stop uit Duitsland (www.guelle-stop.de), kon niet alleen het Vlaamse en federale beleid, maar ook het Europese beleid betrokken worden.

Met dit dossier biedt de WMF voor het eerst een overzicht van wat de gezondheidsrisico's van de intensieve veeteelt kunnen zijn. De WMF wil hiermee geen wetenschappelijke volledigheid nastre-

ven, maar wel aantonen dat Vlaams onderzoek dringend nodig is.

Dat net de WMF hiermee naar buiten komt, is niet toevallig. West-Vlaanderen behoort immers tot dé absolute wereldtop van intensieve agrarische productie. De groeiende veestapel telt nu al 13,17 miljoen kippen en 3,3 miljoen varkens. Met gemiddeld om de 450 meter een varkensbedrijf en een stijgend aantal gemeenten met bijna 1 miljoen stuks vee, is de provincie de veemetro-pool van Europa geworden. Een gelijkende evolutie doet zich ook voor in de Kempen en in het noorden van de provincie Antwerpen.

Deze aantallen, de vermenging van teelten én de verspreide bewoning tussen deze veeteeltsites, zorgen voor groeiend verzet tegen nieuwe stallen. Gezondheid

speelt een steeds grotere rol in dit verzet, maar krijgt vandaag amper aandacht vanuit het beleid.

Doorgaans komt de ontwikkeling van antibioticaresistentie bij bacteriën in beeld of de gezondheidsproblemen door fijn stof. Maar de onderzoeken die de WMF samenbracht duiden echter op een bredere problematiek en roepen om diepgaand onderzoek door de overheid.

De grootste conclusie van dit rapport is dat er ofwel geen bevolkingsonderzoek over de gezondheidseffecten voor de mens bestaat, ofwel dat het niet gepubliceerd wordt. Nochtans zou de overheid best alerter mogen zijn: steeds meer infecties door bacteriën blijken steeds moeilijker te behandelen. De resistentie neemt toe door de overconsumptie van antibiotica, en bodem, lucht en water

West-Vlaanderen telt nu al 13,17 miljoen kippen en 3,3 miljoen varkens. Met gemiddeld om de 450 meter een varkensbedrijf en een stijgend aantal gemeenten met bijna 1 miljoen stuks vee, is de provincie de veemetro-pool van Europa geworden. Stilaan wordt duidelijk dat dit een impact heeft op de volksgezondheid.

zijn broedplaatsen voor deze resistente genen. Dierlijke infecties worden minder kieskeurig: de mens lijkt steeds meer in het vizier te komen. De WMF benadrukt dat de gezondheidseffecten de telers zelf, die het nu al zo moeilijk hebben, blijken te treffen, maar ook kwetsbare groepen (2) lopen groot risico.

Naast de persoonlijke impact van de veeteelt wil de WMF ook aandacht voor de maatschappelijke kosten. Zo is er bijvoorbeeld ammoniak, een gas dat voornamelijk ontstaat bij de veeteelt en dat ook vrijkomt bij de bemesting van akkers. Het werkt vooral in op de luchtwegen en bindt zich in de steden met de uitstoot van het verkeer tot secundair fijn stof (ammoniumsulfaat). Cijfers uit Vlaamse rapporten (3 & 4) hebben het, voor West-Vlaanderen, over een maatschappelijke kost van meer dan 570 miljoen euro. Dat is de helft van wat het volledige Vlaamse land- en tuinbouwcomplex netto opbrengt (1,2 miljard euro).

De veeteelt heeft al inspanningen gedaan om emissies te verminderen, maar die blijken niet voldoende. De veeteler wordt, omwille van de prijsdruk, door het systeem de schaalvergroting in gedwongen. In die context staat de intensieve veeteelt in West-Vlaanderen nu voor een nieuwe uitdaging: de gezondheid van de landbouwer en zijn burens. Een structurele aanpak dringt zich op. De huidige milieueisen lijken immers onvoldoende om de gezondheid van de bevolking te garanderen.

Daarom vraagt de West-Vlaamse Milieufederatie aan de verschillende overheden om meer te investeren in onderzoek naar de gezondheidsrisico's, eigen aan intensieve veeteelt, bij de bewoners en de burens van veeteeltbedrijven. Daarnaast wil de WMF dat de overheid onafhankelijk onderzoek beveelt naar, onder andere, de evoluties in resistentie bij en de verspreidingsroutes van verschillende organismen, eigen aan de intensieve veeteelt, en dat de overheid hierover open communiceert. De WMF wil ten slotte ook een debat over een leefbare landbouw voor zowel de boer als de buurt.

Ondertussen zijn we een half jaar verder en hebben heel wat politieke partijen ingezien dat er een duidelijk verband bestaat tussen intensieve veehouderij en volksgezondheid. Maar of er nu ook meer onderzoek, publicaties van onderzoek en beleidsmaatregelen op basis van dat onderzoek zullen komen, moeten we nog afwachten. Rapporten worden nog te veel geïnterpreteerd in het voordeel van het gangbare, of zorgen voor het theoretisch of technisch bijwerken van de effecten. Positief is alvast dat vele actoren wakker geworden zijn. Dit kan voor een groter bewustzijn zorgen op politiek niveau. De eerste stappen naar een 'gezondere' veeteelt worden nu stilletjes gezet, van Vlaams tot Europees niveau.

Tekst en foto's: Bart Vanwildemeersch

Noten

- (1) De WMF overkoepelt 85 West-Vlaamse natuur- en milieuverenigingen. Ook Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen en de Natuurpuntafdelingen Gistel-Oudenburg, Ruidenberg, Torhout en Mandelstreek zijn bij de WMF aangesloten. De WMF werkt aan de bescherming en verbetering van de natuur en het leefmilieu in de provincie West-Vlaanderen door beleidswerk en het ondersteunen van het middenveld.
- (2) Jongeren, bejaarden, zwangeren en zieken, ook gekend onder het Engelse letterwoord YOPI (young, old, pregnant and ill).
- (3) Referenties: De Nocker L. et al. 'Eindrapport. Actualisering van de externe milieuschadetekosten (algemeen voor Vlaanderen) met betrekking tot luchtverontreiniging en klimaatverandering. MIRA/2010/03'. Studie uitgevoerd in opdracht van de Vlaamse MilieuMaatschappij, MIRA, VITO. 2010. (p.111)
- (4) VMM 'Bijlagen Lozingen in de lucht 2000-2014'. VMM. 2015. (p.97)

Het volledige dossier met alle referenties vindt u op www.wmfkoepel.be/ dossierveeteelt.

Een overzicht met wat er op politiek vlak allemaal gebeurde rond dit dossier kan u nalezen in het tijdschrift van de WMF. Dat kan u online terugvinden met de zoektermen 'issuu wmf zomer 2017'.

BANDEN VANDEWALLE

Al meer dan 25 jaar uw bandenspecialist!

Voor alle auto-, vrachtwagen- & landbouwbanden

Tel. 051 70 33 68
www.bandenvandewalle.be
 Sint-Jansstraat 161 - Staden
 Ma-vrij: van 8 tot 12 & 13 tot 18 uur
 Za: van 8 tot 12 uur

Volg ons vanaf nu ook op

Millesteenstraat 65
8890 Dadizele
tel. 056 50 93 58
fax 056 50 47 13
defieuwdruk@skynet.be

Uit sympathie
Joost Desmet

Sights Of Nature
Natuurpunt Optiekshop | Brugge
Pieter De Conincklaan 108
8200 BRUGGE
050 31 50 01
www.deputter.be

OFFICIEEL PARTNER

KITE OPTICS

SWAROVSKI
OPTIK

Bynnex

KITE OPTICS
www.kite-optics.be

Koop uw instrument met ledenkorting bij Sights Of Nature , officieel partner en steun zo Natuurpunt

VERREKIJKERS | TELESCOPEN | MICROSCOPEN | ACCESSOIRES

ALGEMENE BOUWONDERNEMING

ERIK DEBAL

Verbrandhofstraat 130 - Roeselare
Tel. 051 20 83 41
info@debalerik.be - www.debalerik.be

**NIEUWBOUW - VERBOUWINGEN
WIND- EN WATERDICHT WONINGEN
ALLE RUWBOUW- EN BETONWERKEN
ENERGIEBESPARENDE RENOVATIES**

**Tuinsappen
Lombarts Calville**
De geperste zaligheid

Luc Goossens, T&F 057 36 30 20
Slijpstraat 1 - 8902 Voormezele (leper)
info@tuinsappen.be
www.tuinsappen.be

Sap van eigen fruit

- Wij verwerken uw appels of ander fruit tot een heerlijk vruchtensap (gepasteuriseerd).
- Verkoop van sappen op basis van appel.
- Bedrijfsbezoeken.

Shanks geeft uw afval weer energie

**Uw partner
in afvalverwerking**

Shanks Vlaanderen nv
Regenbeekstraat 7C - Roeselare
Tel. 051 23 20 11 - Fax 051 23 20 19
www.shanks.be

Bruggestraat 1
8820 Torhout
T 050-23 07 00
F 050-23 07 01

Natuur- & milieunieuwtjes

ALGEMEEN

Een passend kerstcadeautje

Gezellig met de familie aan een rijk gevulde tafel, dat zien we allen zitten rond Kerstmis en Nieuwjaar. Maar wat dit jaar ingepakt? Natuurland Mandelstreek biedt je enkele leuke hebbedingen aan waar ook de kleine wintergasten, die buiten de kou moeten trotseren, beter van worden. Naast tal van nestkasten hebben ze ook een eigen assortiment aan duurzame voedertafels en -ruiven, waarmee ze hun reservatenfonds en de kas van de steenuilenwerkgroep spijzen. De ledenprijzen hiervoor schommelen tussen € 6 en € 23. Meer info bij Piet Desmet (natuur.mandelstreek@gmail.com) en Ludo Momerency (ludo.momerency@telenet.be).

Hoe groen is jouw gemeente?

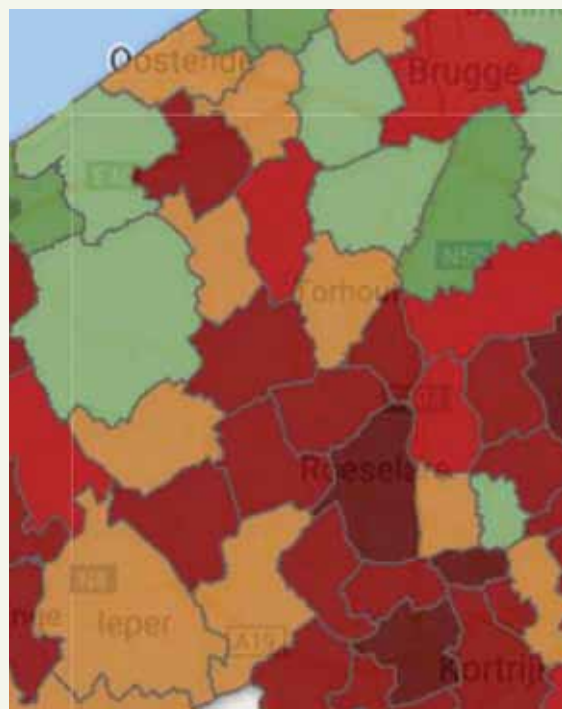
Voor veel Vlamingen is groen een belangrijk element bij het kiezen van een woonplaats. Maar hoe groen is jouw gemeente? Vind je natuur op wandelafstand? En hoe is het gesteld met de luchtkwaliteit in je buurt? Begin augustus deed 'Het Nieuwsblad' de test.

Ze hielden rekening met drie parameters: het percentage groene oppervlakte in elke gemeente, het aantal inwoners met een stuk natuur van minstens 30 hectare op wandelafstand (1,6 km) en de luchtkwaliteit in Vlaanderen. Voor de eerste twee parameters kregen ze de hulp van Natuurland. Bossen, duingebieden, heide, moerassen en parken werden onder de noemer natuur gerekend. Voor de luchtkwaliteit keken ze naar metin-

gen van de Vlaamse Milieumaatschappij. Deze drie parameters werden telkens op tien punten gezet en de eindscore is het gemiddelde van deze resultaten.

Op de kaart die de resultaten bundelt kleurt het werkingsgebied van NP Midden-West-Vlaanderen oranje tot diep donkerrood. Vrij rampzalig dus. Vooral 'groen op wandelafstand' en 'oppervlakte natuur' scoren bijzonder zwak. Kortom, een interessant document om mee te nemen naar de volgende gemeenteraadsverkiezingen.

Je kan het artikel en de kaart terugvinden op de site van 'Het Nieuwsblad' met de zoektermen 'Nieuwsblad' en 'Hoe groen is uw gemeente'.

Links: van linksboven, met de wijzers van de klok mee: voederruif, kleine voederplank, hangende voederplank en voederplank op paal ten voordele van NP Mandelstreek. Te verkrijgen bij Piet Desmet (natuur.mandelstreek@gmail.com) en Ludo Momerency (ludo.momerency@telenet.be). Foto's: Piet Desmet

Rechts: het werkingsgebied van NP Midden-West-Vlaanderen scoort volgens het onderzoek van 'Het Nieuwsblad' bijzonder zwak op 'groen'.

Kaart: Het Nieuwsblad/

Ligt jouw tuin in jachtgebied?

Wie in Vlaanderen wil jagen moet onder meer een plan van zijn jachtterrein indienen. In dat jachtplan staat dan aangegeven welke percelen bejaagd mogen worden en welke niet. Vóór 20 juli 2017 konden deze papieren kaarten alleen op afspraak bekeken worden in het kantoor van de arrondissementscommissaris, maar sinds 20 juli zijn ze ook online te raadplegen

Het was Vogelbescherming Vlaanderen die enkele jaren geleden dat kat de bel aanbond. Om te mogen jagen met een geweer moet een jachtterrein minstens 40 ha groot en aaneengesloten zijn. Om die vereiste 40 ha te halen worden de kaarten van het jachtplan al eens 'creatief ingekleurd'. Dus zonder medeweten, laat staan toestemming, van de eigenaars van bepaalde percelen.

Op de digitale kaart is nu te zien hoe grote delen van Vlaanderen, inclusief bijvoorbeeld kerkhoven, scholen en woonwijken, als jachtgebied zijn ingekleurd. Vogelbescherming Vlaanderen wil deze jachtplannen een grote schoonmaak geven en doet de oproep om jouw terrein online via het Geoloket te controleren (surf naar www.geopunt.be en klik door naar 'kaarten en plaatsen' > 'natuur en milieu' > 'jacht'). Stel je vast dat jouw eigendom onrechtmatig ingekleurd staat op een jachtplan? Laat het hen dan weten via www.schietinactie.be.

be. Zij zorgen er dan voor dat jouw grond terug jachtvrij wordt.

Op 5 september veroordeelde de Rechtbank van Eerste Aanleg in Gent alvast een jager uit Merelbeke voor valsheid in geschrifte. De man diende in 2013 een jachtplan in waarin onder meer gronden van de Faculteit Diergeneeskunde van de Universiteit Gent, Kasteeldomein Mijl Eke van Marc Coucke en de Merelbeekse Roskamwijk waren opgenomen. Allemaal zonder medeweten en dus zonder toestemming van de betrokken eigenaars.

Maar ook in West-Vlaanderen klopt er een en ander niet. Zo is er in de West-Vlaamse provinciedomeinen enkel jacht toegelaten op de Kemmelberg. Maar op de digitale kaarten zie je bijvoorbeeld dat nagenoeg de hele 'Groene 62' en meerdere percelen op de Stro- en Vrijbosroutes ingekleurd zijn als jachtgebied. Kortom: werk aan de winkel!

Over torenvalken en kerkuilen

In 1986 begon Dirk Werbrouck met het plaatsen van torenvalkbakken in de regio. Dat jaar plaatste hij er 11 en 2 jaar later, in 1988, waren er daar 5 van bezet. Zo'n succes werkt aanstekelijk en hij plaatste nog meer bakken. Al snel had hij 34 torenvalkbakken onder zijn hoede, verspreid over Bovekerke, Eernegem, Gits, Hooglede, Ichtegem, Koekelare, Korte-

mark, Lichtervelde, Loppem, Ruddervoorde, Snellegem, Staden, Torhout, Vladslo en Zedelgem. Op dit ogenblik volgt Dirk nog 29 torenvalkkasten op.

Het beste jaar was 1998 met 27 bezette kasten en 118 geringde jongen. Ieder jong wordt namelijk geringd door een erkende vogelringer. Aanvankelijk gebeurde dit door zijn beste vriend Jozef Vanhoe, nu gaat Pieter Coussens mee op ronde.

Met de jaren ging de bezetting echter bergaf en 2016 was een extreem slecht jaar met maar 15 bezette kasten en 29 geringde jongen. Dat was vooral te wijten aan het natte voorjaar. Heel wat weiden kregen zoveel water te verwerken dat de muizengangen onder liepen. Een ramp voor de muizenpopulatie en ook de roofvogels hebben daar zwaar onder geleden. Gelukkig was 2017 een iets beter jaar met 17 bezette kasten en 81 geringde jongen.

Naast torenvalken beschermt Dirk ook kerkuilen. Voor deze iconische vogelsoort heeft hij 9 kasten hangen. Daarvan waren er dit jaar 3 bezet, goed voor 2 nesten met 5 jongen en 1 nest met 4 jongen. Een mooi resultaat.

Vleermuisvragen

Elke zomer krijgen wij een handvol vragen over vleermuizen. Vleermuizen vinden onze huizen best wel knus en kiezen tij-

Links: Dirk Werbrouck en wijlen Jozef Van Hoe ringen een jonge kerkuil.

Rechts: Soms moet je geduld hebben. Bij André en Rachel uit Veldegem plaatste Dirk meer dan 10 jaar geleden al een kerkuilenbak, maar pas dit jaar was er een eerste broedgeval. Er vlogen 3 jongen uit. Foto's: Katrien Werbrouck.

dens de zomer bijvoorbeeld rolluikkasten, spouwmuren of zolders uit als logeerplek. Soms belanden ze per vergissing ook eens binnen in huis.

Zo kregen we de voorbije zomer bijvoorbeeld de vraag of de keutels op de vensterbank van de slaapkamer van mui-

zen, ratten of vleermuizen waren? Goeie vraag. En als er vleermuizen in de rolluikkast zitten, zou je dan je rolluik nog mogen gebruiken?

Onze vleermuisspecialisten vonden de uitwerpselen op foto alvast typisch voor dwergvleermuis. Maar voor de échte test

moet je zo'n keuteltje vastnemen. Zijn die uitwerpselen 'boetseerbaar' en een beetje kleverig? Dan zijn het muizen- of rattenkeutels. Verbrokkelt die keutel makkelijk tot fijn blinkend stof door alle insectenresten? Dan is het een vleermuizenkeutel. (En nu even je handen wassen!)

In je rolluikkast zitten die vleermuizen prima. Ze zullen nergens aan knagen en laten geen vuil achter. Je kan je rolluik overdag ook gewoon optrekken: de dieren hebben sowieso nog genoeg plek om lekker te hangen. En wanneer het kouder wordt vertrekken ze weer naar hun winterverlijven in bunkers, grotten en kelders.

Heb je nog vragen over vleermuizen? Surf dan eens met de termen 'Natuurpunt' en 'vleermuizen' of gewoonweg 'vleermuizenwerkgroep'.

West-Vlaams marternieuws

Het INBO, het Instituut voor Natuur- & Bosonzoek, vermeldde in zijn nieuwsbrief van midden augustus heel wat interessant zoogdiernieuws uit onze regio. Kortom: het zijn boeiende tijden voor zoogdierliefhebbers. (En nog even geduld: dan raken de bevers, otters en wasberen ook wel tot in West-Vlaanderen... :-))

Boommarters in Ichtegem/Torhout:

- Op 24 maart liep er een boommarter voor de cameraval van Kamil Daneels in het Wijnendalebos, en op 18 juni kon er nog een opname gemaakt worden. Sinds het voorjaar van 2015 worden er regelmatig boommarters gefilmd of gefotografeerd in het Wijnendalebos. Dat er boommarters gevestigd zijn is intussen wel duidelijk. Het is nu enkel nog wachten op beelden van jongen. (Je kan de beelden terugvinden op Youtube met de zoekterm 'kamil freebird'.)

Boommarters in Oostkamp/Zedelgem:

- Op 8 juni 2017 merkte Kenny Hessel een boommarter op langs de pechstrook van de A17-E403 in Oostkamp, nabij natuurgebied Doeveren. Het verkeersslachtoffer werd ingezameld en naar het VOC van Beernem gebracht. De autopsie leerde dat het een meer-

dh | demonie hout
ALS HOUT VORM KRIJGT ...

T 051/204314 - F 051/244647
E martine@schrijnwerkerij-demonie.be
W www.schrijnwerkerij-demonie.be
Westrozebekestraat 85 b - 8840 Westrozebeke

Printea
CREATIVE PRINTING

Bruggestraat 113 | TORHOUT
T 050 211 611 | info@printea.be
www.printea.be

jarig maar nog jong mannetje was, vermoedelijk in zijn tweede of mogelijk derde levensjaar. Het dier had relatief weinig vetreserves, niet ongewoon voor het moment van het jaar waarop het sneuvelde. De maag was goed gevuld, met resten van een bruine rat en een vijftigtal klimopbessen.

Dassen in Brugge:

- In 2016 was er geen voortplanting op de gekende burcht in het Brugse Houtland, maar dit voorjaar werden er opnieuw drie jongen gefotografeerd door cameravallen. Twee zichtwaarnemingen en sporen van dassen op ruime afstand van de burcht laten vermoeden dat er nog andere, niet ontdekte dassenburchten in de regio zijn.

Wasbeerhond in Brugge:

- In de herfst van 2016 en de winter 2016-2017 werd op deze dassenburcht meermaals een wasbeerhond gefotografeerd. De eerste foto dateert van 1 september, de laatste van 15 februari 2017.

Er werden de voorbije zomer weer kleine ijsvogelvlinders gezien in het Wijnendalebos. Foto: Kamil Daneels.

ICHTEGEM

Kleine ijsvogelvlinder

Begin juli fotografeerde Kamil Daneels in het Wijnendalebos een vlinder die hij niet onmiddellijk thuis kon brengen, maar dankzij de Facebookpagina van NP Ruidenberg was de determinatie snel rond: het was een kleine ijsvogelvlinder (*Limenitis camilla*)!

Sinds 2008 wordt deze zeldzame schoonheid af en toe – zelfs niet jaarlijks – gespot in het Wijnendalebos. En dan gaat het telkens nog om 1 of hoogstens 2 exemplaren. Maar Kamil had dus geluk en kon een paar prachtige foto's schieten van deze kamperfoeliespecialist.

HOOGLEDE

Ransuilen

Eind juni kregen we de melding dat er een nest jonge ransuilen zat in de tuin van B & B Gitsdal in Hooglede. Elke avond (en nacht :-)) konden ze genieten van de jonge vogels die naar elkaar en hun ouders aan het roepen waren.

De ransuil, met zijn spanwijdte van 84 tot 95 cm een grote uil, komt in heel Europa voor. Opvallend zijn de oorpluimen, die overigens geen echte oren zijn. Zijn naam zou hij danken aan de opvallende verenkrans om de ogen: 'ranse' betekent in het Middelnederlands iets als 'muts met een kap die in plooien afhangt' of 'sluier'. Net als de meeste uilen is ook de ransuil vooral actief als het donker is. Hij jaagt dan op knaagdieren en rustende vogels.

Deze jonge ransuil liet zich gewillig filmen. Foto: Sarah Defoort.

KOEKELARE

Een absolute zeldzaamheid in het Koekelarebos

Op 20 juni zag Dirk Anseeuw in het Koekelarebos 2 grote, hem onbekende vlinders rond een struik sporkehout fladderen. Hij kon gelukkig nog snel enkele foto's nemen en na onderzoek bleken het grote weerschijnvlinders (*Apatura iris*) te zijn.

De grote weerschijnvlinder is een van onze mooiste maar tevens zeldzaamste dagvlindersoorten in Vlaanderen. De soort is in Vlaamse Rode Lijst opgenomen in de categorie 'Bedreigd' en is vooral gekend uit aantal grotere Vlaams-Brabantse boscomplexen.

De laatste 10 jaar werd de grote weerschijnvlinder maar 10 keer gezien in West-Vlaanderen, en nog nooit werden er hier 2 tegelijk gespot. Of zoals Dirk het verwoordde: "Mijn vlinderjaar kan hiermee al niet meer stuk!"

Het valt wel op dat de meeste soorten dagvlinders een topjaar beleefden in vergelijking met de voorbije jaren. Een verklaring moeten we wellicht zoeken in het weer. Dagvlinders houden van warmte. Dat is zowel goed voor de ontwikkeling van de eieren en poppen als voor de vliegactiviteit van de volwassen vlinders. De combinatie van grote aantallen en goede vliegcondities, maakt dat er dit jaar zeldzame soorten opdoken op heel wat

nieuwe plaatsen waar ze niet of niet meer voorkwamen. Zo liepen er op waarnemen.be ook meldingen binnen van grote weerschijnvlinders uit het noorden van Oost-Vlaanderen en het midden van de provincie Antwerpen.

Het valt wel nog af te wachten of de verschillende vlindersoorten ook op langere termijn kunnen profiteren van dit goede seizoen. Er zijn nog altijd veel minder insecten dan pakweg 25 jaar geleden en tal van soorten zijn zelfs al uitgestorven.

Mestfabriek bij Brugse Heirweg?

Begin september dienden we bezwaar in tegen de aanvraag tot omgevingsvergunning voor een mestverwerkingsinstallatie aan de Brugse Heirweg. Het nieuwe mestverwerkingsbedrijf zou gebouwd worden tussen verschillende woonkernen. Zo ligt wijk 'De Mokker' zo'n 450 m ten (noord)westen van de site en liggen de woonwijken rond het centrum van Koekelare zo'n 700 m ten oosten ervan.

Deze mensen krijgen sowieso te maken met hinder: zowel qua geur; lawaai als zicht heeft deze installatie impact op hun leefomgeving. Loopt er iets ernstigs mis in deze installatie, zie bv. het salpeterzuurlek dat zich op 31 maart 2017 voordeed in een mestverwerkingsinstallatie in Zevekote, dan krijgen deze omwonenden de volle laag.

De site is ook alleen maar bereikbaar via landelijke wegen die tegelijkertijd belangrijke fietsassen zijn en/of zijn opgenomen in het provinciale fietsroutenetwerk. De Brugse Heirweg en de Catstraat zijn zelfs opgenomen als hoofdroutes in de schoolfietsroutekaart van de provincie West-Vlaanderen.

Aangezien het de bedoeling is de mest van nog 4 andere vestigingen van hetzelfde landbouwbedrijf daarheen te transporteren en te verwerken, waarna de verwerkte mest ook nog weggevoerd dient te worden, moet er ook rekening gehouden worden met een aanzienlijke toename van het zware verkeer op deze rustige landwegen vol fietsers. Zeker voor de kinderen die school lopen in Koekelare houdt dit risico's in.

In het Koekelarebos werden de voorbije zomer 2 grote weerschijnvlinders gespot, een van onze mooiste maar meest zeldzame dagvlindersoorten. Foto: Dirk Anseeuw.

"Le Bellet"
Vakantieverblijf te huur
in het hart van de natuur
www.aubellet.com

Karel en Kristien Desmet-Naessens "Le Bellet"
19400 Monceaux sur Dordogne - Corrèze - France
kristien.naessens@gmail.com - 0033 555 911 017 - of +32 (0)486 021 249

Wij hebben alleszins gevraagd deze vergunning te weigeren: dergelijke installaties horen thuis in industriegebied, niet in onze laatste open ruimtes.

Ondertussen kreeg het bedrijf al een milieuvergunning van de provincie, ondanks de 88 bezwaren die door omwonenden werden ingediend, en de vier dichtste burens gingen daartegen in beroep bij de minister. Helaas kosten dergelijke procedures handenvol geld. Wil je de actievoerders een financieel steuntje in de rug geven? Dan is elke gift welkom op rekening BE87.1030.5117.0194 op naam van 'bezwaar mestverwerking'. Meer info via mestverwerking.koekelare@gmail.com of bel na 17.00 u. naar 0470/481.926.

Weidebeekjuffer op oud stort

Vrijdag 25 augustus nam Dirk Anseeuw een kijkje op het oud stort van Koekelare. Op dit terrein langs de Kortemarkstraat werd in de jaren '70 nog afval in openlucht verbrand. Een evidentie in die tijd, maar een doorn in het oog van milieu- en natuurminnende Koekelarenaars. Georges Pollentier begon daar samen met een groep jongeren actie tegen te voeren, ergens in het jaar 1974. Inderdaad: de geschiedenis van Natuurpunt Ruidenberg loopt helemaal terug tot dat stort. Ondertussen is er van deze stortplaats niet veel meer te merken en

Wonderen zijn de wereld nog niet uit: een weidebeekjuffer in Koekelare!

Foto: Dirk Anseeuw.

in 1997 werden er tijdens de 'Dag van de Natuur' aanplantingen gedaan, wat maakt dat dit nu een interessant groengebiedje is.

Dirk trof er onder meer boomblauwtje, dikkopje, icarusblauwtje, kleine vuurvlinde en landkaartje (allemaal dagvlinders) en enkele mooie wilde bijen. Maar tot zijn grote verbazing zag hij er ook een mannetje weidebeekjuffer (*Calopteryx*

splendens). Dit vliegende juweel ken je misschien van in de Ardennen of in Frankrijk. Koekelare is echt niet de plaats waar je deze juffer, met haar voorliefde voor zuurstofrijk stromend water, zou verwachten. Om een idee te geven hoe bijzonder deze waarneming is: de meest nabije plek waar er al eens eentje gezien werd, is Groenhovebos, maar die waarneming dateert alweer van 2011.

KORTEMARK

Ecologisch bermbeheer

Begin 2015 besloot het gemeentebestuur van Kortemark een berminventarisatie en -beheerplan te laten opmaken door Arnout Zwaenepoel, de bekende expert natuur, bos, landschap en groen van de West-Vlaamse Intercommunale. Deze inventarisatie werd in 2015 uitgevoerd in de tweede helft van mei en de eerste helft van juni.

Over het hele grondgebied van Kortemark werden 4 rode lijstsoorten teruggevonden: heemst (zeer zeldzaam, maar waarschijnlijk een 'tuinvlieder', dus ver-

moedelijk kwam deze plant aangew(z) aaid vanuit een tuin), kamgras, knolbotterbloem en schapenzuring. Ook de bleke morgenster was een leuke vondst.

De inventarisatie en het beheerplan werden te boek gesteld en in januari 2016 overhandigd aan het gemeentebestuur. Dit jaar werd het voorgestelde bermbeheerplan al grotendeels uitgevoerd, vanaf volgend jaar gebeurt dat volledig.

Er werden 10 vast omliggende zones afgebakend waarvan nauwkeurig werd beschreven welke planten er voorkomen, wat hun dichtheid van bedek-

king is en eventueel ook hun aantal. Deze zones worden 'permanente kwadraten' genoemd. Ze zijn een afspiegeling van de bermtypes die in Kortemark voorkomen.

Dit jaar werden er door een werkgroep van de Kortemarkse milieuraad nog vijf extra zones afgebakend en nauwkeurig geïnventariseerd. De werkgroep zal deze extra zones nauwkeurig blijven inventariseren. Daarnaast wordt er in 2020 ook een nieuwe inventaris opgemaakt van de eerste tien kwadraten. Een vergelijking met de resultaten van 2015 moet dan indicaties geven voor een verdere aanpak.

Laatvliegers in de kerk

De zolder van de kerk van Edewalle is de enige gekende zomerverblijfplaats van laatvliegers (*Eptesicus serotinus*) in onze regio. Dat is een grote vleermuissoort, met een spanwijdte van 32 tot 38 cm, die haar Nederlandse naam dankt aan het feit dat zij later uitvliegt dan een andere grote vleermuissoort, de rosse vleermuis. De eerste melding van uitvliegende vleermuizen kwam er in 2013 en sindsdien werden er jaarlijks tot 40 exemplaren geteld.

Tijdens de afgelopen 'Nacht van de Vleermuis' onthulden burgemeester Vancoillie, de milieuraad van Kortemark en 'Natuurwerkgroep De Kerkuil' een schildje met het logo 'vleermuisvriendelijk gebouw'. Deze schildjes markeren vleermuisvriendelijke objecten en dienen als teken van (h)erkenning voor zowel het gebouw als de eigenaar of beheerder. En mocht het gebouw ooit herbestemd of verbouwd worden, dan worden in samenspraak met de milieuraad de nodige voorzorgen genomen om de kolonie niet te verstoren.

De kerk van Edewalle is nu officieel erkend als 'vleermuisvriendelijk gebouw'. De zolder herbergt de enige gekende verblijfplaats van laatvliegers in onze regio. Foto: Jelle Quartier.

OUDENBURG

Slechtvalken in de stad

Eind 2015 gebruikten 2 juveniele vogels de toren van de Onze-Lieve-Vrouwekerk als uitvalsbasis. Ze bleven er rondhangen tot in het voorjaar. Eind 2016 dook er terug een juveniele slechtvalk op, die er verbleef tot eind februari. En sinds midden augustus zit er opnieuw een slechtvalk, maar deze keer is het een adulte vogel. Als je regelmatig naar boven kijkt, kan je hem spotten op de kerktorensnips of zien jagen boven de stad. Freddy Cordy kon dit beeld nemen de vogel samen met zijn maaltijd, een onfortuinlijk kauwtje.

De Oudenbrugse slechtvalk met zijn lunch, een onfortuinlijk kauwtje. Foto: Freddy Cordy.

TORHOUT

Kapelbeuk ontgroend

Midden augustus liep de melding binnen dat er reuzenzwammen (*Meripilus giganteus*) groeiden op de voet van de 'kapelbeuk' aan het begin van het Groot Vinkenpad in Groenhovebos. Deze agressie schimmel tast een boom aan via beschadigde en afgestorven wortels en breidt zich in een periode van slechts enkele jaren uit over het hele wortelstelsel. Op het moment dat de reuzenzwammen bovengronds verschijnen, is de stabiliteit van de boom vaak al sterk verminderd. Op termijn valt de boom gewoon om,

als een potlood dat je rechtop probeerde te zetten.

Deze prachtige oude beuk, op de grens van openbaar pad en privaat domein, vormde daarmee een gevaar voor alle passanten en voor het nabijgelegen weekendhuisje. Zo'n boom mag onmiddellijk gekapt worden, maar de eigenaars kozen voor de duurste, maar ook meest ecologische oplossing: ontkronen. Specialisten verwijderden de kroon van de boom en lieten de stam staan. Zo blijft deze nog jarenlang beschikbaar als woonplaats voor insecten, paddenstoelen, spechten en alle andere dieren die spechtenholen recycleren. Prachtig toch.

Keizersmantel op bezoek

Op 31 juli kon Jozef Germonprez een keizersmantel (*Argynnis paphia*) fotograferen in het Groenhovebos. Voor zover we kunnen natrekken de eerste waarneming ooit van deze vlinder in dit bos. En wat meer is: het vrouwtje was eitjes aan het afzetten. Dat doet ze niet op de waardplant, viooltjes, maar op boomstammen in de buurt daarvan. Om de halve meter tot meter zet ze één enkel eitje af. De rupsen komen in de vroeger zomer uit en gaan de winter in zonder te eten. Ze worden de daaropvolgende lente weer actief om hun buikje rond te eten aan verschillende soorten viooltjes. En die staan er genoeg in het Groenhovebos. Dus, wie weet... :-)

PS: Op 7 augustus kon Dirk Anseeuw een keizersmantel fotograferen in het Praatbos in Diksmuide. Ook een eerste waarneming voor dat gebied.

Nieuw wandelpad door het Groenhovebos

De 'Werkgroep Trage Wegen' van Natuurpunt Torhout ijvert al meer dan 20 jaar voor het herstel van paden en wegen, zodat deze (opnieuw) toegankelijk worden en ook blijven. Ondertussen is er wel al heel wat gebeurd. Zo heeft de gemeente de papieren inventaris uit 2007 in 2013 gedigitaliseerd en geüpdated. Daarvoor werden alle trage wegen grondig geïnspecteerd door een ploeg van 25 vrijwilligers. Vervolgens heeft het stadsbestuur, samen met vertegenwoordigers van bevolking en provincie, een Trage Wegenvisie opgemaakt voor Groenhovebos en omgeving. In 2016 werd deze visie goedgekeurd door de gemeenteraad. Plannen genoeg dus, maar de uitvoering verloopt traag, héél erg traag.

Ondertussen is NP Torhout - mee dankzij jouw steun - eigenaar geworden van een aantal percelen in het Groenhovebos. Dat heeft het mogelijk gemaakt om een nieuwe 'trage weg' door het bos te creëren. Via dit wandelpad heb je nu een rechtstreekse verbinding van de Ruitjesbosstraat naar het Elzenmeerspad, midden in het bos. Zo krijg je alleszins flink wat meer mogelijkheden voor een fijne wandeling door en rond het bos.

Zin om kennis te maken met dit pad? Kom dan naar de officiële opening. Die gaat door op zondag 15 oktober om 14.00 u.,

tijdens de 'Dag van de Trage Weg'. Meer info op p. 18 van deze 'knotwilg'.

Deze keizersmantel was eitjes aan het afleggen op een beukenstam.

We beginnen al te dromen van meer... Foto: Jozef Germonprez.

Dit nieuwe wandelpad werd aangelegd door NP Torhout en verbindt het Elzenmeerspad, midden in het bos, met de Ruitjesbosstraat. Zin om kennis te maken? Kom dan naar de officiële opening op zondagnamiddag 15 oktober. Meer info op p. 18 van deze 'knotwilg'.

Foto: Peter Lemmens.

Beestige ontmoetingen

Eind vorig jaar startte ik met een eigen YouTube-kanaal, Sarah's Wildlife Encounters, en sindsdien ben ik mij nog meer bewust van alle wilde dieren in mijn omgeving. De voorbije negen maanden kon ik dan ook heel wat lifers afvinken. Dat zijn (vogel)soorten die je voor het eerst in het wild of in een bepaalde regio ziet.

Zo spotte ik de eerste 24 jaar en 10 maanden van mijn leven de groene specht en de grote bonte specht, maar in de daaropvolgende vier maanden kon ik maar liefst vier soorten inheemse spechten aan mijn lijstje toevoegen: de zwarte specht, de middelste en kleine bonte specht en de draaihal. Gewoon wat beter opletten en af en toe eens waarnemen, be raadplegen, doen wonderen voor je lifelist.

Een andere leuke waarneming was die van twee blauwzwarte houtbijen in de tuin. Het zijn nogal zeldzame, tot 28 mm grote, zwarte bijen. De mannetjes hebben metaalblauwe vleugels en de vrouwtjes knagen zelf hun nestholtes uit in dood hout, vandaar de naam. Toch wel een bijzondere bezoeker.

En zoals sommigen misschien weten, ben ik nogal gek op zoogdieren. Met m'n wildcams film ik geregeld de egels in de tuin, en ook de bosmuis en rosse woelmuis passeren af en toe voor de lens. Jullie zagen misschien ook al moeder konijn en haar

kleintjes op mijn YouTube-kanaal? Op de planning voor de komende weken: een West-Vlaamse boomarter voor m'n lens krijgen!

Ik trek er graag zelf op uit om dieren te filmen. Halfweg juni was het reeënweek. Na veel geduld kon ik een uur lang op het gemak een reebok filmen. Wat onopvallende kledij, geen te grote bewegingen maken en stil zijn, waren voor deze ree meer dan voldoende om rustig voor de camera zijn avondmaal te verorberen. Hij leek zich van ons (mijn mama en ik) helemaal niets aan te trekken. Zo stonden we al een hele tijd de reebok te bestuderen toen geritsel in het lange gras onze aandacht trok. Een reegeeit! Haar camouflagekleur zorgde er voor dat ze aan onze aandacht was ontsnapt. Of had ze die hele tijd haar jong gezoogd?

Begin juli stonden er twee weken Schotland op het programma. Doel? Het prachtige Isle of Skye verkennen en m'n nieuwe statief uitproberen. Resultaat? Uren beeldmateriaal van het betoverende landschap met boommarters, dolfinen, edelherten, otters, zeearenden, zeehonden en nog veel meer. Een droomreis! M'n ode aan Skye's Sleat Peninsula staat ondertussen op YouTube. Ook tijdens deze reis enkele lifers: barmsijs, jantvanger (poef poef in de zee), papegaaiduiker (veel kleiner dan gedacht!) en zwarte zeekoet.

Naast het bestuderen van vogels en zoogdieren, hou ik er ook van iets bij te leren over de kleinere en vaak minder opvallende leden van onze dierenwereld. Tijdens de voorbije vlindertelling kon ik het bruin blauwtje aan ons lijstje met tuinvlinders toevoegen. En met het plaatsen van een insectenhotel zijn daar ook enkele solitaire bijen bijgekomen. Ik maakte in het voorjaar een trilogie over de gehoornde metselbij. Fascinerend om te zien hoe zij een bamboestok omtoveren tot een broedkamer voor hun nageslacht! En eind augustus ging ik voor het eerst aan de slag met een nachtvlinderval. Zelig om te zien wat een diversiteit aan nachtvlinders er in onze tuin voorkomt. Een greep uit de vangst: essenspanner, huismoeder, lieveling, triangelmot en zwart weeskind.

Tijdens de cursus 'bosgids' gingen we een dagje vlinders en libellen vangen en bestuderen in het Ryckveldebos. Topervaring! Bruinrode heidelibel, grote keizerlibel, houtpantserjuffer, paardenbijter, ... Een fascinerende groep waarover ik zeker meer wil leren. Als afsluiter van de dag mochten we genieten van een waar spektakel: enkele honderden kleine vuurvinders op de Schobbejakshoogte.

Ondertussen kondigen de eerste paddenstoelen in het Wijnendalebos het begin van de herfst aan. Wat kijk ik alweer uit naar al die trekvogels die ons landje straks vereren met een bezoekje! Ik ben er zeker van dat ik de komende maanden weer enkele lifers aan mijn lijstje kan toevoegen...

Links: deze reegeeit zat zo goed gecamoufleerd in het lange gras dat het een hele tijd duurde voor we haar opmerkten. Rechts: blauwzwarte houtbij.

Tekst & foto's: Sarah Defoort
Geïnteresseerd in mijn filmpjes? Zoek dan op YouTube naar 'Sarah's wildlife encounters'.

Mijn knotwilg

Sinds we ons tijdschrift 'de knotwilg' hebben genoemd, is het eens zo leuk om stil te staan bij die knotwilgen die je zijn bijgebleven of die ergens een herkenningspunt voor je zijn.

Mijn knotwilg staat op het hoekpunt van twee meidoornhagen in Koekelare. Die meidoornhagen omringen het voorerf van een hoevetje, eentje van het soort dat in de huidige 'agrobusiness' al lang niet meer bestaat. Je weet wel: een stoere Brabander, een koe of zes, een paar zeugen en nog wat erfdieren. Een plek waar nog iedere week brood werd gebakken in het 'ovenkot'.

Het hoevetje is ondertussen verlaten en staat te verkommeren. De huidige eigenaars willen er een nieuwbouw

zetten, maar met accenten naar hetgeen er nu is.

De ouderdom van die knotwilg schat ik op een 100-tal jaar. Hij loopt dus op zijn laatste beentjes. De landbouwer die hem heeft geplant heeft dat gedaan met kennis van zaken: met de voeten in het water. Om de zoveel jaar wordt hij gesnoeid. Eerst door de planter, later door diens zoon, klein- of achterkleinzoon. Steeds opnieuw en met kennis van zaken.

Ondanks de goede zorgen heeft de tijd ook hier zijn werk gedaan. De stam is gescheurd en sommige stukken sterven af, maar één stuk zit nog vol leven en laat als vanouds spullen groeien. Ik vraag mij af of deze wilg nog eens gesnoeid zal worden, of dat hij bezwijkt onder het gewicht

van die laatste spullen en dan zachtjes verdwijnt.

Maar voorlopig staat hij er nog, op het snijpunt van die twee hagen. Een baken. Wanneer je daar voorbij komt weet je: ik ben hier aan die hoeve van vroeger. Dat is ook de reden waarom ik deze boom gekozen heb. Hij is voor mij nog altijd een merkteken in het landschap, iets dat mij herinnert aan de periode dat ik regelmatig op de hoeve van familie Degadt te gast was, omdat het de thuis was van mijn vriend Daniël.

Rechts op de achtergrond zie je trouwens twee mooie lindebomen van ongeveer tachtig jaar oud: de welkomstbomen die lang geleden links en rechts van de erftoegang werden geplant.

Tekst en foto: Leopold Dewulf

Deze knotwilg is voor mij nog altijd een merkteken in het landschap. Hij herinnert mij aan de periode dat ik regelmatig op deze - ondertussen verlaten - hoeve te gast was.

6e 'Repair Café' met KWB Torhout-Centrum

Torhout

· Zaterdag 7 oktober

v.a. 13.30 u. (17.00 u.)

KWB Torhout-Centrum organiseert samen met Femma Torhout, Natuurpunt Torhout en Netwerk Bewust Verbruiken voor de 6e keer een 'Repair Café'. Handige Harry's staan er klaar om, samen met jou, je kapotte spullen te herstellen. En dat kan van alles zijn: een defecte fiets, een botte kettingzaag, een elektrisch toestel dat niet meer naar behoren werkt, een beschadigd juweel of een kledingstuk met een gaatje erin.

Afspraak in het zaaltje van café Heidelberg (Kasteelstraat 30, Torhout). Vooraf inschrijven hoeft niet, maar is wel handig zodat we het nodige materiaal kunnen voorzien. Stuur een mail naar rdebaille@gmail.com of bel 050/214.574. Herstellingen zijn gratis, enkel voor eventuele wisselstukken moet je betalen. Een vrije bijdrage voor de werking van het 'Repair Café' is steeds welkom. Meer info op www.kwb.be/torhout of www.repaircafe.be.

Organisatie: KWB Torhout-Centrum i.s.m. Femma Torhout, NATUURPUNT TORHOUT & Netwerk Bewust Verbruiken

Over kabouters en paddenstoelen

Torhout

· Zondag 8 oktober om 10.00 u. (11.30 u.)

Paddenstoelen zijn mee van de belangrijkste inwoners van het bos. Ontdek welk nuttig werk ze verrichten en laat je verrassen door hun kleuren en vormen. Nadien genieten we van een lekkere kom soep.

Afspraak op de parking van Groenhove, recht tegenover de manege (Bosdreef 8, Torhout). Meer info bij Xavier Dirix (0488/811.245) of op de facebookpagina van NP Torhout.

Organisatie: NP TORHOUT

Watervogeltelling

Kortemark & Torhout

· Zondag 13 oktober om 9.00 u. (12.00 u.)

Elk winterhalfjaar organiseert het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) zes midmaandelijke watervogeltellingen in Vlaanderen. Met dit project wordt informatie verzameld over aantallen, habitatkeuze, verspreiding en numerieke trends van overwinterende watervogels in Vlaanderen. Ook Natuurwerkgroep Torhout doet hier aan mee. Deze activiteit staat open voor iedereen, van beginner tot doorgewinterde vogelaar. Afspraak op de parking van kinderboerderij 'd'Oude Smelterij', Ieperse Heirweg 5 in Torhout. Meer info bij Wim Rommel (050/214.028).

Organisatie: NATUUR.WERKGROEP TORHOUT

Werkdag in het Groenhovebos

Torhout

· Zaterdag 14 oktober

v.a. 9.00 u. (13.00 u.)

Steek je graag de handen uit de mouwen? Wil je helpen om van Groenhovebos een mooiere en natuurrijkere plek te maken? Kom dan helpen op onze beheerwerkdagen. Ook als je je maar een uurtje kan vrijmaken, ben je van harte welkom.

Op dit ogenblik werken we aan 3 projecten:

- De meeste percelen die we aankochten staan vol laurierkers, lijsterbesspirea en Pontische rododendron. Heel wat werk dus om deze sierplanten te verwijderen en zo plaats te maken voor de wilde planten die echt in het Groenhovebos thuishoren.
- We beheren ook het heideveldje van de stad Torhout: we bestrijden er adelaarsvarens, Amerikaanse vogelkersen en berken zodat de heide meer licht en ruimte krijgt.
- We zijn ondertussen de eigenaars geworden van heel wat (soms illegale) weekendhuisjes. Deze zijn we stap voor stap aan het opruimen.

Als je op voorhand wil weten welke klus we wanneer precies aanpakken,

volg je best onze facebookpagina.

Afspraak op de parking van Groenhove, recht tegenover de manege (Bosdreef 8, Torhout). Kom je wat later en zie je niemand staan, bel dan even naar Roney of Xavier (zie hieronder). Zorg voor aangepaste kledij, laarzen en een paar stevige handschoenen. Een hark, riek en/of snoeischaar komen eventueel ook van pas. Rond de middag genieten we nog van de gezelligheid van een picknick in het bos. Origin'O, onze sponsor, voorziet een lunchpakket en iets om te drinken.

Meer info bij Roney Debaille (0484/481.547 - rdebaille@gmail.com), Xavier Dirix (0488/811.245 - xavierdirix@live.be) of op de facebookpagina.

Organisatie: NATUUR.WERKGROEP TORHOUT

Paddenstoelenwandeling

Torhout

· Zondag 15 oktober om 9.00 u. (12.00 u.)

Paddenstoelen, ze blijven ons fascineren en hoe meer je erover leert, hoe boeiender het wordt! Stap met ons mee door Wijnendalebos en ontdek de mysterieuze wereld van de zwammen. Afspraak om 9.00 u. bij bezoekerscentrum 'De Grote Zaagbek', Oude Brugseweg 239 in Oudenburg voor carpooling of om 9.20 u. op de parking links beneden het kasteel van Wijnendale (Oostendestraat 390, Torhout). Meer info bij Koenraad Blontrock (059/250.697).

Organisatie: NP GISTEL-OUDEBURG & HOGE DIJKEN vzw

Trektellen op de Heihoek

Lichtervelde

· Zondag 15 oktober v.a. 9.00 u. (16.00 u.)

Vogeltrek houdt de mensen al eeuwen bezig en het is niet verwonderlijk dat er grote interesse is om dit natuurfenomeen ook in eigen streek te bewonderen. Een hele mooie trektelpost in 't West-Vlaamse hart vind je bij de Huwynsbossen in Lichtervelde. Een trektelpost is een plaats die vogelkijkers hebben uitgekozen om

activiteitenkalender

overtrekkende vogels te observeren en te tellen. Deze telposten liggen op een plaats waar veel trekvogels passeren en waar je tegelijkertijd een weids zicht hebt. Van op trektelpost 'Heihoek' kan je bij helder weer zelfs de kerktorens van Brugge zien.

Natuurpunt Mandelstreke, Natuurpunt De Torenvalk en de trektellers van de Heihoek stellen er zondagmorgen 15 oktober hun fototoestellen, telescopen en verrekijkers op. Jij kan ook een kijkje komen nemen door telescoop of verrekijker en trekvogels tellen. De mensen van Natuurpunt leren je graag de knepen van het vak. Loop gerust eens langs tussen 9 en 16 uur.

Parkeren kan op de parking van de Huwynsbossen (Beverenstraat Lichtervelde, tegenover huisnummer 88). Van daaruit volg je de pijltjes naar de trektelpost. Inschrijven hoeft niet. Meer info bij Martin Debouver (martin.debouver@detorenvalk.be of 0495/447.368).

Organisatie: NP MANDELSTREKE & NP De Torenvalk

Genieten van de herfstroes in 'De Kleiputten'

Roeselare

· Zondag 15 oktober om 10.00 u. (11.30 u.)

Als er één seizoen bestaat dat kleur bekend, dan is het de herfst wel. Kom met ons mee genieten van het betoverende palet aan rijpe kleuren in en rond het reservaat. Niet alleen bladeren staan nu op hun mooist. Het wordt ook proeven met mond en ogen van de vele bessen en vruchten die zich kwistig aanbieden om zo hun zaden te verspreiden. En dan hebben we het nog niet gehad over de kleurenpracht en bijzondere vormen van de plots opduikende paddenstoelen. Ook andere geheimen geeft dit moeras maar mondjesmaat prijs: wintertalingen laten zich alweer zeer discreet horen, samen met andere late doortrekkers en vroege overwintelaars. Dirk, jullie gids, zal het er met veel smaak over hebben tijdens een diepe duik in het gebied.

Afspraak op de parking van De Kleiputten in de Babilliestraat in Rumbeke (Roeselare). Denk aan laarzen bij nat weer. Meer info bij Dirk Vandewalle (051/220.235).

Organisatie: NP MANDELSTREKE

'Dag van de Trage Weg': wandeling door Groenhovebos

Torhout

· Zondag 15 oktober om 14.00 u. (17.00 u.)

De 'Dag van de Trage Weg' is een actieweekend waarbij 'trage wegen' in de kijker staan. Deze wegen voor niet-gemotoriseerd verkeer bieden ongetwijfeld ook jou heel wat voordelen: je ontdekt er de natuur; ze zijn ideaal voor een fiets- of wandeltocht en ze vormen een verkeersveilig alternatief voor drukke straten. Bovendien vertellen deze vaak eeuwenoude verbindingen iets over de lokale geschiedenis. Jammer genoeg zijn veel van deze paden en wegjes illegaal afgesloten, ingepalmd of omgeploegd. De 'Dag van de Trage Weg' moedigt gemeenten aan om verwaarloosde wegen te herstellen.

Dit jaar verkennen we opnieuw enkele paden in en rond het Groenhovebos. Voor het tweede jaar op rij werken we daarvoor samen met de stad Torhout en de VLM. Tijdens deze wandeling zorgt een sprookje er voor dat ook de kleinsten (of zij die nog jong van hart zijn) een aangenaam avontuur beleven. En als kers op de taart klinken we op de officiële opening van het nieuwe wandelpad dat NP Torhout aanlegde op de percelen die het aankocht. En ja, het is deze week ook de 'Week van het Bos'. Een prima excuus om onze bomenkennis van onder het stof te halen.

Afspraak op de parking van Groenhove, recht tegenover de manege (Bosdreef 8, Torhout) voor een wandeling van zo'n 4 km, onderbroken door enkele rustpauzes. Deelname is gratis. Toegankelijk voor kinderwagens met grote wielen en rolwagens.

Meer info bij Roney Debaille (050/214.574). Wie meer wil weten over deze campagne van Trage Wegen vzw kan terecht op www.tragewegen.be/dtw2017.

Organisatie: NP TORHOUT i.s.m. Geschied- en Heemkundige Kring Houtland – Torhout, Stad Torhout & VLM

Paddenstoelenwandeling in de Huwynsbossen

Lichtervelde

· Zondag 15 oktober om 14.00 u. (17.00 u.)

Natuurgids Geert Cools heeft tijdens zijn terreinstudie in de Huwynsbossen meer dan 80 verschillende soorten paddenstoelen gefotografeerd. Dit jonge groendomein van 35 ha is dan ook een ideale plek voor een paddenstoelenexcursie. We nodigen je uit om samen met een gids op zoek te gaan naar de aardappelbovist, berkenzwam, vliegenzwam en nog zoveel meer. Parkeren kan op de parking van de Huwynsbossen (Beverenstraat Lichtervelde, schuin tegenover huisnummer 88). Van daaruit volg je de pijltjes naar de trektelpost. Meer info bij Koen Maes (051/727.001).

Organisatie: NP MANDELSTREKE

i.s.m. 't West-Vlaamse Hart

'Eerste hulp bij klimaatverwarring' Roeselare

· Vrijdag 20 oktober om 19.30 u. (22.00 u.)

De klimaatwetenschap heeft het alsmoer moeilijker haar boodschap aan de man te brengen. Niet alleen hinkt het onderwijs achterop, in heel wat landen kanten opiniemakers en politici zich steeds harder tegen de bevindingen van klimaatonderzoekers. Wat moeten we daarvan denken? Zou het dan toch allemaal wel meevallen met de opwarming van de aarde?

In 'Eerste hulp bij klimaatverwarring' bekijkt Pieter Boussemaere het klimaat vanuit een historische invalshoek. Hij geeft een overzicht van ons klimaat in verleden, heden en toekomst, met als rode draad het verhaal achter de ontdekking van het probleem, de controverse er rond en de duizelingwekkende belangen waarin het verstrikt raakte.

Inschrijven voor 15 oktober door € 7 over te schrijven naar rekening BE62.9799.6273.0661 van NP Mandelstreke met de mededeling 'klimaatverwarring'. Afspraak in 'Dienstencentrum Ten Elsberge', Mandellaan 101 in Roeselare. Meer info bij Peter Hantson (051/203.063)

Organisatie: NP MANDELSTREKE

i.s.m. VELT Roeselare

Akkervogelsymposium

Leuven

• Zaterdag 21 oktober

In 2006 werd in Leuven voor het eerst in de Lage Landen een symposium speciaal aan akkervogels gewijd. Dit symposium 'Van de stakkers van de akkers naar de helden van de velden' heeft eraan bijgedragen dat akkervogels zowel in België als in Nederland hoger op de politieke agenda kwamen.

Vandaag is er dit vervolgssymposium waarbij we terugblikken op de voorbij 10 jaar. Hoe vergaat het ondertussen onze akkervogels? Wat hebben we over ze geleerd? Wat is de betekenis geweest van agrarisch natuurbeheer? Welke lessen kunnen we trekken voor de komende tien jaar? We zoeken naar antwoorden op deze vragen met de hulp van een aantal boeiende sprekers uit binnen- en buitenland. Het volledige programma en alle praktische info vind je op de site van Natuurpunt (zoekterm 'akkervogelsymposium', in te vullen in de zoekbalk rechts bovenaan de startpagina).

Organisatie: Natuurpunt, Stichting Werkgroep Grauwe Kiekendief & Vogelbescherming Nederland

Combi-excursie naar provinciedomein Bergelen & bioboerderij 't Goed ter Heule

Wevelgem & Menen

• Zaterdag 21 oktober om 9.00 u. (17.00 u.)

's Morgens bezoeken we provinciedomein Bergelen in Wevelgem. Centraal ligt de zandwinningsput waar je vanuit de kijkhut eenden en futen kan spotten. Met wat geluk zien we ook een ijsvogel. Rond de zandwinningsput liggen jonge bosaanplantingen met veel inheemse struiken. Lijsterachtigen komen er smullen van de kleurrijke bessen. Op het domein ligt ook een hoogstamboomgaard die aangeplant werd door Velt Wevelgem. 's Middags picknicken we er in de cafetaria van het domein.

Om 14.00 u. worden we verwacht in bioboerderij 't Goed ter Heule in Lauwe. Het bedrijf wordt gerund door vader en dochter en is gespecialiseerd in de pompoenteelt. We krijgen er een

rondleiding van 2 uur. Achteraf kan er nagepraat worden met koffie en een stukje taart. Voor de rondleiding wordt 6 euro per persoon gevraagd. Dit kan ter plaatse betaald worden.

Afspraak om 9.00 u. op de parking bij het kruispunt Lindenstraat-Meiboomlaan in Roeselare voor carpooling. Breng laarzen, picknick en verrekijker mee. Meer info bij Wim Marichal (0476/307.762).

Organisatie: NP MANDELSTREKE

i.s.m. VELT Roeselare

Herfstwandeling

'Ruimte Diksmuide' in d'Aertrycke Torhout

• Zondag 22 oktober om 14.00 u. (17.00 u.)

Provinciaal domein d'Aertrycke ligt op een zuidoostelijke helling van het Plateau van Wijzendale, zo'n 30 m boven de zeespiegel. Met zijn 56 ha aan bos, park en weide is het een uitgelezen plek voor een heerlijke najaarswandeling. Je kan genieten van een prachtig kleurenpalet en het neogotische kasteel met romantische vijver en schitterende bomen zal ons zeker bekoren. Michel Maeckelbergh, onze gids, zal ons weer boeien met wat geschiedenis en het verhaal van de schitterende natuur rondom. Het wordt weer een supernamiddag, waarin we kennis en het heerlijke samenzijn met mensen combineren.

Afspraak om 14.00 u. bij het station van Diksmuide (Bortierlaan) voor carpooling of om 14.30 u. op de parking van d'Aertrycke, Zeeweg 42 in Torhout. Bijdrage: € 2 per persoon of € 5 per gezin. Meer info bij Jozef Dumoulin (051/500.866 of ruimte.diksmuide@sky-net.be).

Organisatie: RUIMTE DIKSMUIDE

Symposium 'Sant in eigen land, naar een veerkrachtig kustbeheer' Oostende

• Maandag 23 oktober om 19.00 u.

Hoe kunnen we samenwerken met de natuur om onze kust te schermen?

Meer informatie op het internet met de zoektermen 'sant in eigen land' en 'vliz'.

Organisatie: Natuurpunt i.s.m. Vlaams Instituut voor de Zee & West-Vlaamse Milieufederatie

Wandeling over het Fonteinpad

Ichtegem

• Zondag 29 oktober om 10.00 u. (11.30 u.)

We starten aan het kapelletje in de Zuster Clarastraat (kruispunt Fonteinstraat - Zuster Clarastraat) in Ichtegem voor een wandeling over voetweg 21. Na de wandeling bieden we je traditiegetrouw een aperitiefje aan. Meer info bij Bart Van Thuyne (0479/812.963).

Organisatie: NP TORHOUT

Halloweenwandeling

Torhout

• Dinsdag 31 oktober om 18.00 u. (20.00 u.)

Vroeger waren onze bossen een schuil- en werkplaats van vele roversbenden. Luister naar verhalen uit lang vervlogen tijden. Laat je daarna de pompoensoep en andere lekkernijen smaken.

Afspraak op de parking van Groenhove, recht tegenover de manege (Bosdreef 8, Torhout). Meer info bij Xavier Dirix (0488/811.245) of op de facebookpagina van NP Torhout.

Organisatie: NP TORHOUT

5e Contactdag Steenuilenwerkgroep

Roeselare

• Zaterdag 11 november om 9.30 u. (17.00 u.)

De Steenuilenwerkgroep van Natuurpunt nodigt je van harte uit op haar jaarlijkse contactdag. Dat betekent: tussen pot en pint van gedachten wisselen over het kleinste uiltje van Vlaanderen, de steenuil. Dit wordt niet alleen een gezellige, maar ook een heel leerzame dag: tal van boeiende sprekers uit binnen- en buitenland vertellen je meer over thema's zoals bijvoorbeeld biotoopverbetering, inventarisatie en ringwerk.

Meer info en het volledige programma vind je op de site van Natuurpunt (zoektermen 'contactdag steenuilenwerkgroep 2017'). Inschrijven kan door een mail te sturen naar steenuilen@natuurpunt.be. De deelnameprijs bedraagt 10 euro en wordt verrekend aan de inkom. Tijdens de pauzes heb je de gelegenheid om broodjes te kopen. Koffie en andere

activiteitenkalender

dranken worden voorzien. Afspraak in 'De Zilverlink', Meensesteenweg 412 in Roeselare.

Organisatie: STEENUILENWERKGROEP NP MANDELSTREKE

Wandeling in 'De Swal'

Koekelare

· Zondag 12 november om 10.00 u. (12.00 u.)

Kom zondag eens wandelen in de Swal, want er is altijd wel wat te beleven. Daarna wandelen we naar de top van de berg, van waar we een prachtig uitzicht hebben, helemaal tot aan de kustlijn. En nadien praten we bij in 'De Klyteput'. Afspraak aan café 'De Klyteput', Bergmolenweg 2 in Koekelare. Meer info bij Georges Polentier (051/589.418).

Organisatie: NP RUIDENBERG

Zakjeszwammen & korstmossen determineren

Roeselare

· Vrijdag 17 november om 19.00 u. (22.00 u.).

Deze avondactiviteit van Zwalimop is een startavond en is bedoeld voor iedereen die deze organismen wat beter wil leren kennen. Eerst laat Jimmy Desmet, zwammenspecialist van Mycologia, ons kennis maken met de Ascomyceten. Dat zijn zakjeszwammen, zoals bijvoorbeeld bekerzwammen, korstvormige zwammen en vele schimmels. Daarna behandelt Peter Hantson de lichenen of korstmossen. Hij doet hun bouw, voortplanting en vormenrijkdom uit de doeken.

Dit wordt ondersteund door een praktijkmoment waarop je leert coupes te snijden doorheen de apotheciën van bekerzwammen en lichenen. Die voorsplantingsmechanismen bekijken we via een binoculair. Ook asci (zakjes) en sporen bekijken we onder de microscoop.

Afspraak in het Klein Seminarie, Zuidstraat 27 in Roeselare. Ingang via de dreef waar zowel een fiets- als autoparking is. Volg van daar uit de Natuurpuntpijlen. (Aan de rotonde in de dreef naar links onder het hoofdgebouw door. Op de speelplaats naar rechts en

5e contactdag
STEEUULENWERKGROEP
TREFDAG VOOR STEENUILFANS IN ROESELARE

Sprekers delen hun kennis over verschillende thema's zoals inventarisatie, biotoopverbetering, ringwerk...

11 NOVEMBER 9u30-17u

Bekijk het hele programma en schrijf je in via
WWW.NATUURPUNT.BE/STEEUULENWERKGROEP

Natuurpunt
Steenuilenwerkgroep

bij de platanen oversteken. De grote glazen deur binnen en de trap op tot 2e verdieping. Afspraak in labo G 115.) PS: de schoolparking blijft maar toegankelijk tot iets voor 22.45 u. Meer info bij Peter Hantson (051/203.063)

Organisatie: NP MANDELSTREKE (zwalimop) i.s.m. Mycologia

'Dag van de Natuur' beheerwerken 'De Hoge Dijken'

Oudenburg

· Zaterdag 18 november om 9.00 u. (12.00 u.)

Handen uit de mouwen! We gaan opnieuw beheerwerken uitvoeren in natuurgebied 'De Hoge Dijken': nestkastjes herstellen, paden vrijmaken, schuilhutten opknappen... Kortom: ons gezellig samen inzetten voor de natuur. Voor jong en oud, iedereen kan helpen. Be there! Afspraak om 9.00 u. bij bezoekerscentrum 'De Grote Zaagbek', Oude Brugseweg 239 in Oudenburg. Meer info bij Koenraad Blontrock (059/250.697).

Organisatie: NP GISTEL-oudenburg & HOGE DIJKEN vzw

'Dag van de Natuur' beheerwerken in 'De Kleiputten'

Roeselare

• Zaterdag 18 november om 9.00 u. (16.00 u.).

We stropen samen nog even de mouwen op voor natuurgebied 'De Kleiputten' in winterrust gaat. Veel voorbereidend werk is al gebeurd tijdens de zomerwerkdag. Nu willen we de herstelde takkenwallen aanvullen met het vele snoeimateriaal dat van overal uit het gebied wordt aangevoerd. Hiervoor hebben we vele handen nodig. En wees gerust: zelfs bij vriesweer zal je geen kou vatten. Verder dreigt de ijsvogelwand weer dicht te groeien en staat er dus ook graafwerk op het programma om de aanvliegroute open te houden. Tenslotte wachten enkele knotwilgen nog op een passende wintercoupe.

Je weet ondertussen dat we sterk staan in hartversterkers, dampende soep en warme veggieporties. Om te weten hoeveel eten we 's middag moeten voorzien, krijgen we graag een seintje als je komt helpen. (Maar ook als je maar een halve dag kan komen helpen ben je van harte welkom.) Handschoenen en werkgerief zijn voorzien voor jong en oud.

Afspraak op de parking van De Kleiputten in de Babilliestraat in Rumbeke (Roeselare). Meer info bij Piet Desmet (051/225.852)

Organisatie: NP MANDELSTREKE

'Dag van de Natuur' beheerwerken in 'De Swal'

Koekelare

• Zaterdag 18 november om 13.00 u. (17.00 u.)

We maken De Swal 'winterklaar'. De insectenhôtels kunnen een opknappbeurt gebruiken, enkele hoekjes moeten een laatste maaibeurt krijgen en hier en daar is er nog wat herstel- en snoeiwerk. Laarzen en handschoenen kunnen nuttig zijn. Afspraak in natuurgebied 'De Swal'. Dat vind je tegenover het kruispunt Eikendreef/Swytswal in Koekelare. Meer info bij Filip Declerck (0473/820.639).

Organisatie: NP RUIDENBERG

'Dag van de Natuur' beheerwerken in het Groenhovbos Torhout

• Zondag 19 november v.a. 9.00 u. (13.00 u.)

Zie werkdag 14 oktober.

Watervogeltelling Kortemark & Torhout

• Zondag 19 november om 9.00 u. (12.00 u.)

Zie watervogeltelling 13 oktober. Meer info bij Geert Carrette (0484/183.761).

Workshop 'Verwarmen op hout: kan het gezonder en goedkoper?'

Torhout

• Vrijdag 24 november om 20.00 u. (22.00 u.)

Met de komst van steenkool, stookolie en aardgas, is het aandeel van hout als energiebron sterk verminderd. Toch rekent nog een aanzienlijk deel van de Vlaamse bevolking op houtverwarming: een relatief klein deel als hoofdverwarming, een groter deel voor bijverwarming of voor de gezelligheid van een haardvuur. En dat leidt wel eens tot overlast voor de buurt en het milieu.

Niet iedereen met een houtverbrandingstoestel is even bewust bezig om de efficiëntie van zijn of haar toestel zo goed mogelijk te benutten. Dit maakt dat ze vaak (veel) meer hout verbranden dan ze eigenlijk nodig hebben, wat natuurlijk een serieus effect heeft op de kost van deze verwarming. Anderzijds is in Vlaanderen o.a. de hoeveelheid fijn stof afkomstig van houtverbranding soms zeer groot en kan dit ernstige gezondheidseffecten hebben voor de bewoners van de woning waar gestookt wordt, maar ook voor de omwonenden. Met deze workshop wil NP Midden-West-Vlaanderen samen met de West-Vlaamse Milieufederatie (de koepel van de West-Vlaamse natuur- en milieuorganisaties) en de West-Vlaamse LOGO's (lokaal gezondheidsoverleg) niet alleen aangeven wat efficiënte houtverbranding is, maar ook hoe je zelf het rendement van je houtverbranding zo hoog mogelijk kan krijgen, welke gezondheidsrisico's je kan vermijden en hoe. Tijdens

deze workshop krijg je ook een profiel van 'dé Vlaamse houtverbrander'. Wie zijn ze en hoe doen ze het?

Afspraak om 20.00 u. in lokaal 1 van CC De Brouckère, Aartrijkestraat 6 in Torhout. Meer info bij Peter Hantson (051/203.063).

Organisatie: NP MIDDEN-WEST-VLAANDEREN vzw

Natuurfotofestival 'Ontdek de Hoge Dijken'

Oudenburg

• Zaterdag 25 & zondag 26 november v.a. 10.00 u.

'Natuurfotografen Hoge Dijken', de fotowerkgroep van 'NP Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken', blaast dit jaar tien kaarsjes uit. Nog een feestje, en wat voor één! Twee dagen lang prachtige fototentoonstellingen, boeiende gastsprekers en betoverende klank-beeldreeksen in cultuurcentrum Ipso Facto (Marktstraat 25, Oudenburg) en in de aangrenzende Sint-Arnolduszaal (Marktstraat 1) in Oudenburg. De toegang is gratis. Het volledige programma vind je op p. xxx van deze 'knotwilg'. Meer info op www.nfhd.be.

Organisatie: NP GISTEL-OUDEBURG & HOGE DIJKEN vzw

Excursie naar Stuivekenskerke & Stavele Diksmuide & Alveringem

• Zondag 26 november om 13.30 u. (18.30 u.)

De rode draad tijdens deze halve daguitstap is de IJzer. We bezoeken Stuivekenskerke met de Viconia kleiputten en zakken dan af langs de IJzer richting Stavele. Daar stellen we een aantal telescopen op om watervogels te spotten. Wie weet komen we nog een kiekendievenslaapplaats tegen of vangen we een glimp op van een ransuil bij valavond.

Met deze halve dagformulerichten we ons in het bijzonder op nieuwe leden en/of leden zonder vogelkennis. Afspraak om 13.30 u. op de parking bij het kruispunt Lindenstraat-Meiboomlaan in Roeselare voor carpooling of om 14.15 u. aan de kerk van Stuivekenskerke. Meer info bij Michael Parmentier (0483/638.090).

Organisatie: NP MANDELSTREKE

activiteitenkalender

Optiekbeurs 'Sights of Nature'

Oudenburg

· Zaterdag 2 & zondag 3 december v.a. 9.00 u. (17.00 u.)

Tijdens deze beurs in de gebouwen van Kite Optics (Vlaamingveld 89, Jabbeke) kan je kennis maken met een ruim aanbod aan statieven, telescopen en verrekijkers. Daarnaast vind je er nog boeken, ornithologische reizen en outdoor equipment.

Alle grote merken (Canon, Gitzo, Kite Optics, Leica, Manfrotto en Swarovski Optik) zijn er met hun standen aanwezig, tonen hun laatste nieuwigheden en bieden uitzonderlijke eindejaarskortingen en promoties aan. Het ideale moment dus om alle instrumenten naast elkaar te zien, uitgebreid te vergelijken en te genieten van topcondities.

5 kilometer verderop, in het prachtige natuurgebied 'De Hoge Dijken' (Oude Brugseweg 239, Oudenburg) kan je onder begeleiding een aantal apparaten uittesten. Op zondag kan je er van 10.00 u. tot 12.00 u. in bezoekerscentrum 'De Grote Zaagbek' ook de laatste fototoonstelling van de Natuurfotografen Hoge Dijken bekijken.

Meer info op www.optiekbeurs.be.

Organisatie: Sights of Nature i.s.m. Natuurpunt vzw

Excursie naar 'De Gavers'

Harelbeke

· Zaterdag 2 december om 13.30 u. (18.00 u.)

We wandelen rond de Gavervijver, het hart van dit provinciale domein op de grens van Harelbeke en Deerlijk. Tijdens de rondwandeling van zo'n 6 km kunnen we een tiental eendensoorten van dichtbij observeren. Naast eenden vind je hier honderden meerkoeten en tientallen aalscholvers en futen die hier komen overwinteren. Met een beetje geluk spotten we ook een ijsvogel of een roerdomp. We belonen onszelf achteraf met een warme chocomelk of iets anders met koud schuim.

Afspraak om 13.30 u. op de parking bij het kruispunt Lindenstraat-Meiboomlaan in Roeselare voor carpooling of om 14.00 u. ter plekke (parking zuid in de Eikenstraat - bij de molen). Breng

warme kledij, laarzen, verrekijker en vogelgids mee. Meer info bij Wim Marichal (0476/307.762).

Organisatie: NP MANDELSTREKE

Baard- en struikvormige korstmossen determineren

Roeselare

· Vrijdag 8 december om 19.00 u. (22.00 u.)

Peter Hantson geeft een inleiding op de baard- en struikvormige korstmossen, en tijdens het praktijkmoment spitsen we onze aandacht op het correct determineren van deze groep lichenen. Praktische info en wegbeschrijving: zie determinatieavond 17 november.

Organisatie: NP MANDELSTREKE (zwalmop)

i.s.m. Mycologia

Wandeling in 'De Swal'

Koekelare

· Zondag 10 december om 14.00 u. (16.00 u.)

Zie wandeling 12 november.

Foto- & filmavond

NP Mandelstreek

Roeselare

· Vrijdag 15 december om 19.00 u. (22.00 u.)

In een aangename sfeer en met een babbel, een drankje en een knabbel, tonen we films en foto's van de belangrijkste activiteiten van NP Mandelstreek uit het jaar 2017 (en zelfs iets ervoor). Allemaal het werk van leden en/of deelnemers aan de activiteiten. Iedereen welkom. Afspraak in 'De Zilverlink', Meensesteenweg 412 in Roeselare. Meer info bij Johan Hanssens (051/309.199).

Organisatie: NP MANDELSTREKE (fotowerkgroep)

Herpetologische studiedag

Antwerpen

· Zaterdag 16 december om 9.15 u. (17.15 u.)

HYLA, de amfibieën- en reptielenwerkgroep van NP, organiseert in samenwerking met ANKONA, de Antwerpse Koepel voor Natuurstudie, de 11e Herpetologische Studiedag. Deze gaat door in het 'Huis van de Sport', Boomgaardstraat 22 in

Antwerpen. Het volledige programma en alle verdere info vind je op www.hylawerkgroep.be/Studiedag. Natuurwerkgroep Torhout trekt hier ook naartoe. Zin om af te spreken of te carpoolen? Neem dan contact op met Geert Carrette (0484/183.761).

Organisatie: Hyla

Ganzentocht

Oudenburg

· Zondag 17 december om 9.00 u. (12.00 u.)

Is er een mooier winterbeeld dan een vlucht vriezeganzen?

Wij kunnen er alvast maar niet genoeg van krijgen. Wie het met ons eens is of wie gewoon al die ganzen wat beter wil leren kennen, kan mee op ganzenvereniging van Oudenburg tot Uitkerke. Afspraak om 9.00 u. bij bezoekerscentrum 'De Grote Zaagbek', Oude Brugseweg 239 in Oudenburg voor carpooling. Breng eventueel fototoestel, telescoop of verrekijker mee, maar kleed je zeker warm aan! Meer info bij Koenraad Blontrock (059/250 697).

Organisatie: NP GISTEL-oudenburg

& HOGE DIJKEN vzw

Watervogeltelling

Kortemark & Torhout

· Zondag 17 december om 9.00 u. (12.00 u.)

Zie watervogeltelling 13 oktober.

Wandeling over het Fonteinpad

Ichtegem

· Dinsdag 26 december om 10.00 u. (11.30 u.)

Zie wandeling 29 oktober.

Kersttimmer- en doeactiviteit

Roeselare

· Donderdag 28 december om 13.30 u. (16.00 u.)

Voor de twintigste keer op rij kan je het jaar – letterlijk! – komen uitkloppen. We timmeren insectenhotelletjes, nestkasten en voederruiven om deze later te verkopen. Zo kunnen we ons reservatenfonds en de kas van de steenuilenwerkgroep spijzen. We werken opnieuw met thermisch verduurzaamd vurenhout, dat

activiteitenkalender

geen nahandeling meer nodig heeft. Gedaan dus met al die kliederpartijen met beits.

Als alternatieve activiteit, bijvoorbeeld voor de kinderen, kan je het vulmateriaal voor de insectenhôtels mee voorbereiden. Dat betekent onder meer bamboe en riet op lengte knippen en honderden gaatjes boren in houtblokken.

Op deze doedag timmeren we met jong en oud aan een betere natuur, maar natuurlijk is dit ook gewoon samen heerlijk genieten van lekker warme drank en vers gebak. Dat mag wel in deze Kerstperiode. :-)

Breng hamer, tang, warme kledij en oordopjes mee. Je eigen bouwset (1 per deelnemer) kan je meekrijgen aan materiaalprijs.

Afspraak in de loods van bouwfirmadebal, Verbrandhofstraat 130 in Roeselare. Graag vooraf een seintje aan

Piet Desmet (natuur:mandelstreke@gmail.com of 051/225.852).

Organisatie: NP MANDELSTREKE

Vogelexcursie met NP Poperinge-Vleteren & NP Torhout **België, Frankrijk of Nederland** **· Zaterdag 30 december** **(hele dag)**

Net als de voorbije jaren trekken we er in december een hele dag op uit om naar vogels te kijken. Zowel beginners als gevorderden zijn welkom. Waar we naartoe gaan bepalen we maar kort vooraf, afhankelijk van het 'aanbod van het moment'. Schrijf je in bij Geert Carette (geert.carette@skynet.be). Een week op voorhand krijg je dan een mail met alle details.

De dag zelf spreken we af in Torhout voor carpooling. Voorzie drank, picknick, fototoestel, telescoop, verrekijker,

laarzen en/of ander goed schoeisel en warme kledij. 's Middags verorberen we onze picknick in een café. Vervoerskosten worden gedeeld. Meer info bij Geert Carette (0484/183.761).

Organisatie: NP Poperinge-Vleteren i.s.m. NATUUR.WERKGROEP TORHOUT

En noteer alvast volgende activiteit in je agenda:

- Zaterdag 20 januari: spaghetti-avond NP Torhout t.v.v. aankoop-project Groenhove. Meer info in de januari-editie van 'de knotwilg'.

De laatste info & eventuele wijzigingen vind je terug in onze maandelijkse nieuwsbrief 'De Groene Flits'. Geïnteresseerd? Neem dan even contact op met het secretariaat (peter.lemmens@

RESPECT VOOR
DE NATUUR

nieuw:
Biologische bulk

genieten van nature

Origin'O

biobuurtwinkel

We zijn open van

ma-do 9u - 18u,

vr 9u - 19u,

za 9u - 17u

Industrielaan 3, 8820 Torhout

ONZE
EIGENSTE
KEUZE

TUINAANLEG - TUINONDERHOUD

Beversesteenweg 369 - Roeselare
tel. : 051 69 00 30 - Gsm: 0475 688 871
Hubert.Davidts@pandora.be

**KANTOOR
MAERTENS**

BANK & VERZEKERINGEN

FSMA 102761 cB - 107890 A

Oostendestraat 1
8820 TORHOUT
TEL 050 21 15 11
FAX 050 21 61 93
fintro-torhout@fintro.be

www.kantoormaertens.be

ONS ASSORTIMENT

BIOLOGISCHE EN NATUURLIJKE VOEDING • VERSAFDELING
GLUTENVRIJE EN DIEETVOEDING • VEGETARISCHE VOEDING
BIO GROENTEN EN FRUIT • BIO-NATUURSLAGERIJ
VOEDINGSSUPPLEMENTEN • LICHAAMSVERZORGING
GEZELCHAPSSPELEN • GEZONDHEIDSBOKEN
NATUURCOSMETICA • ...

BRUGGE ST-ANDRIES
TORHOUTSESTEENWEG 179

BRUGGE ST-KRUIS
MAALSE STEENWEG 299

ROESELARE
MEENSESTEENWEG 51

WWW.BIOVITA-SHOP.BE

Natuurfotofestival 'Ontdek De Hoge Dijken' op 25 en 26 november

NFHD oftewel 'Natuurfotografen Hoge Dijken' bestaat 10 jaar en dat zetten we dik in de verf met een tweede editie van het natuurfotofestival 'Ontdek de Hoge Dijken'. Dit evenement gaat door op zaterdag 25 en zondag 26 november in cultuurcentrum Ipso-Facto (Marktstraat 25) en in de aangrenzende Sint-Arnolduszaal (Marktstraat 1) in Oudenburg. De toegang is gratis.

Er is ruime parkeergelegenheid voorzien, vooral aan de zijde van de abdijhoeve. Op beide dagen kan je tussen 10 u. en 18 u. twee prachtige natuurfototentoonstellingen bezoeken, rondkuieren op de fotografie- en natuurbeurs of even npraten in de cafetaria.

In de foyer van Ipso-Facto kan je een natuurfototentoonstelling bewonderen op groot formaat, geselecteerd uit de recentste tentoonstelling van de BVNF (Bond Verantwoorde Natuurfotografie). Aan de BVNF-stand kan je ook het boek 'Natuurlijk IV' aankopen waarin alle 120 beelden uit deze 'beste BVNF-tentoonstelling ooit' te bewonderen zijn.

Je vindt er eveneens de stand van 'Natuurpunt Gistel Oudenburg & Hoge Dijken vzw', de nieuwe vereniging die ontstond door de fusie van 'Natuurpunt Gistel-Oudenburg' en 'De Vrienden van de Hoge Dijken vzw' (waar NFHD altijd al een werkgroep van was). Zij lichten met veel plezier de werking van deze nieuwe natuurvereniging toe.

In de Sint-Arnolduszaal stellen de NFHD-leden hun beste natuurbeelden tentoon, voor het eerst op groot formaat. In dezelfde zaal kan je terecht voor informatie rond bijvoorbeeld fotomateriaal, natuurreizen en natuurwandelingen aan standen van onder meer Foto Coudens, Landschap vzw, Sigma Lenzen en Starling Reizen.

Op zaterdag kan je vanaf 15 u. lezingen volgen over diverse facetten van de natuurfotografie, gegeven door gerenommeerde natuurfotografen.

- Om 15 u. steekt Jeffrey Van Daele van wal met een educatieve lezing. Zo heeft hij een heel eigen kijk op compositieregels en gaat hij dieper in op kleurencombinaties en het fotograferen van landschappen. Aan de hand van zorgvuldig uitgekozen beelden bezorgt hij je heel wat inspiratie om jouw fotografie naar een hoger niveau te tillen.
- Om 17.20 u komt Filip van Boven langs. Hij staat bekend als een 'creatieve macrofotograaf' die beroepsmatig vooral actief is in de Kalmthoutse heide en daar ook veel van zijn opnamen maakt. Filip legt uit hoe die sfeervolle macro-opnamen tot stand komen.

Op zaterdag om 19 u. en op zondag om 15 u. haalt NFHD alles uit de kast en projecteren we 22 eigen klank-beeldmontages op een reuzengroot scherm in de theaterzaal van Ipso-Facto. Het programma daarvan vind je hieronder.

Maar let op: er zijn slechts 200 zitplaatsen per lezing en voorstelling beschikbaar. Kom dus op tijd!

Tijdens de vorige editie van 'Ontdek de Hoge Dijken' mochten we meer dan 1.000 bezoekers verwelkomen. We kijken er naar uit om ook jou te mogen begroeten tijdens één van deze dagen en we hopen je met nog meer bewondering en verwondering over de diversiteit van de natuur huiswaarts te laten keren.

Chris Timbremont

Programma klank-beeldreeksen NFHD

Zaterdag van 19 tot 20.30 u. & zondag van 15 tot 17.45 u.

Minuutje natuur - zwammen	André Pottevy
Ledenportfolio deel 1	Leden NFHD
Minuutje natuur - Hoge Venen	Michel Leerman
In vogelvlucht door het Iberisch Schiereiland	Marie-Jeanne De Caluwé & Noël Cabbeke
Minuutje natuur - bestuivers	Chris Timbremont
Landscapes of the world	Patrick Pottier
Minuutje natuur - Wilsons Promontory (Australië)	Patrick Gevaert
Ledenportfolio deel 2	Leden NFHD
Minuutje natuur - oesterzwammen	Emmanuel Seynaeve
Herfstkleuren van Rondane en Dovrefjell	Chris Timbremont
Minuutje natuur - klein gespuis	Erwin Deros
@MOSfeer	Chris Timbremont
Minuutje natuur - de roerdomp	Freddy Cordy
Van zomer naar lente in de Hoge Venen	Marc De Schuyter
Minuutje natuur - potvissen bij Pico (Azoren)	Patrick Keirsebilck
Vlinderportretten	Régy Goemaere
Minuutje natuur - Madagaskar	Geert Demuyne
Vogels aan de rand van de Arctis	Patrick Keirsebilck & Régy Goemaere
Minuutje natuur - elephant walk	Lily Brys
Kroonjuwelen	Chris Timbremont
Minuutje natuur - Oberstdorf	Patrick Pottier
In een zilte polderplas...	Patrick Keirsebilck

NTDEK

DE HOGE DIJKEN

25 & 26 NOVEMBER 2017

FOTO: ©PATRICK KEIRSEBILCK

- Natuurfototentoonstellingen
- Lezingen door Filip van Boven en Jeffrey Van Daele
- Projectie klank-beeldmontages
- Natuur- en fotografiebeurs
- Cafetaria

Meer info

www.nfhd.be

Inkom gratis

IN CULTUURCOMPLEX **IPSO FACTO**
& **SINT - ARNOLDUSZAAL**
MARKTSTRAAT 1 & 25, 8460 OUDENBURG

Huiszwaluwen voelen zich wat meer thuis in Mandelstreek

Toegegeven, het was gewoon pure nieuwsgierigheid, maar de eerste schooldag kon ik het niet laten om even te gaan piepen in Oostnieuwkerke. En ja, uit het enige nestje van het dorp staken 3 kopjes van hongerige jonge huiszwaluwen, nog net niet vliegvlug. Boven op het mestplankje, een meter lager, prijkte een stevige mesthoop. Meer bewijzen hoefden we niet...

14 september gingen we nog even kijken naar de 2 kolonies in Gits. Tot onze verbazing vlogen er – tussen de felle buien door – nog tientallen zwaluwen af en aan om hun jongen van voedsel te voorzien. Alweer wat bijgeleerd. :-)

Al meer dan 10 jaar houden we uit een aantal gemeenten betrouwbare broedgegevens bij van deze gezellige zwaluwsoort. Dit is nog aangezwengeld door de subsidieregeling die hiervoor in enkele gemeenten is uitgewerkt, en waarbij vrijwilligers van NP Mandelstreek de controles ter plekke doen. Tegelijkertijd laten we huisbewoners dan weten waar er zwaluwen nestelen en hoe ze het leven van deze belangrijke maar kwetsbare soort niet nóg moeilijker kunnen maken. Waar gewenst plaatsen we ook

mestplankjes om storende uitwerpselen op de stoep te vermijden.

Maar het plaatje was niet volledig. Daarom staken we dit jaar een tandje bij om een gebiedsdekkend beeld te krijgen van alle huiszwaluwenkolonies in ons werkingsgebied. In samenwerking met Stad-Land-schap 't West-Vlaamse hart verhoogden we vanaf vorig jaar onze inspanningen om, waar nodig, kunstnesten te plaatsen. Na een oproep in het infoblad speelden ze ons gekende en nieuwe locaties door, zodat we veel gerichter konden werken. En met succes!

Koloniespreiding en -omvang.

In vergelijking met megakolonies van soms meer dan 500 nesten in Oost- en Zuid-Europa, blijven die bij ons zeer bescheiden. Behalve één solitaire, succesvol bewoond nest, schommelt de koloniegrootte van een tiental (in Dadizele, Gits en twee dichtbij gelegen kolonies in Roeselare) tot ruim veertig nesten (in Orthopedagogisch Centrum Sint-Idesbald in Roeselare). Over de gemeenten grenzend aan ons werkingsgebied hebben we nauwelijks informatie. Daar willen we van de omliggende Natuurpuntafdelingen graag meer over verne-

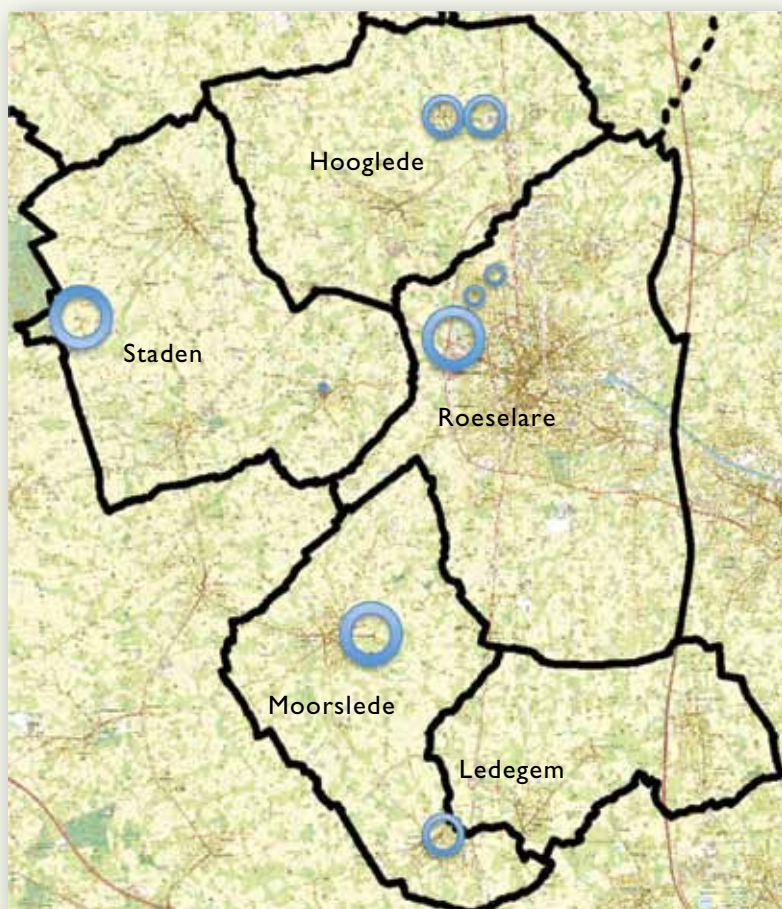
men: vogels trekken zich van onze grenzen immers niet veel aan.

Tot halverwege de jaren zeventig waren huiszwaluwen een gewone verschijning in alle (deel)gemeenten van onze regio. Daarna ging het snel bergaf en eind vorige eeuw was het eind van die diepe duik nog niet in zicht. Veel kolonies verdwenen, zowel in de stad, in de dorpen als op het platteland, waar ze op boerderijen als plakkertjes aan de buitengevels van stallingen bekend stonden. Oorzaken hiervan zijn onder meer te zoeken bij het gebruik van schadelijke bestrijdingsmiddelen, de (on)bereikbaarheid van bouw materiaal, wijzigend landgebruik, verstoring van nestplaatsen en snelle verstedelijking. De restpopulaties beleefden hun absolute dip rond 2010, waarna een langzaam herstel optrad. Wellicht zijn de beschermingsmaatregelen en sensibilisatie hiervoor mee verantwoordelijk.

Huiszwaluwen komen nog voor in de meeste gemeenten van ons werkingsgebied. Enkel uit Ledegem en de deelgemeente Hoogdele zijn ons geen nestplaatsen bekend. We kregen wel al eens melding van nestelende huiszwaluwen in

Huiszwaluwen hebben modder nodig als bouw materiaal voor hun nest én een vrij ruwe ondergrond, zowel van de gevelstenen als van de dakgootbekasting. Anders blijft hun bouwspecie niet plakken.

Grootte en spreiding van de huiszwaluwenkolonies over het werkingsgebied van NP Mandelstreek.

die dorpen, maar bij controle bleek het telkens om boerenzwaluwen te gaan. Tja, ook op dat vlak is degelijke informatie belangrijk.

Op het kaartje zie je een drietal vrij solide kolonies met meer dan 30 nesten. Bij Sint-Idesbald in Roeselare hebben ruim 40 koppels gebroed en bijna even veel kozen het gehucht Vijfwegen uit, ten westen van Staden. Verder waren we erg in onze nopjes met een vitale kolonie met ruim 30 nesten, op twee aan elkaar grenzende hoeven aan de oostrand van Moorslede. Meteen de enige plaats op een boerderij.

Bij deze laatste zitten de natuurlijke nestjes erg dicht op elkaar gepakt: 19 nesten op één rij! Idem op een woning in Gits, met 15 nestjes. Ook deze kolonie ligt buiten de bebouwde kom. De nestkommen liggen bij de andere kolo-

nies, in woonwijken in Daidizele, Gits (dorpsrand) en aan de noordwestrand van Roeselare, opvallend verder uit elkaar.

Dit jaar kwamen we uit op een totaal van 185 nesten. Als we kijken naar de broedgegevens van de kolonies die we al langer opvolgen, betekent dit een toename van ruwweg 10 %. Het droge en warme weer dit jaar heeft zeker in hun kaarten gespeeld. Dat het een succesvol broedseizoen was, hebben we ook gemerkt aan de goed bevolkte tweede legfels waarbij vaak 4 jongen vliegvlug werden. Tot eind augustus was het op

de broedplaatsen nog erg druk door aanvliegende huiszwaluwen die hun jongen kwamen voeren.

Nestplaatskeuze en kunstnesten

Zonder uitzondering bouwen huiszwaluwen onder ruime dak(goot)oversteken tegen buitengevels, waarbij een vrije aanvliegroute belangrijker is dan de windrichting. Om hun nest te kunnen bouwen hebben ze een vrij ruwe ondergrond nodig, zowel van de gevelstenen als van de betonnen of houten dakgootbekasting. Kunststof is uit den boze, omdat hun specie daar niet aan blijft plakken. Vaak worden kabelaan sluitingen als extra steun gebruikt.

Het eerste kunstnest in Roeselare raakte bezet in 2010, dankzij de inspanningen van een overtuigde zwaluwman uit de buurt van de kolonie in het Biezenhof. De daaropvolgende jaren volgden er al snel meer, waardoor we nu op minstens 3 plaatsen in onze regio bezette kunstnesten tellen. Leuk is dat de huiszwaluwen er nog kleine verbouwingen aan doen: vooral het verkleinen van het invlieg gat valt op.

We zijn erg benieuwd of de huiszwaluwen volgend jaar de nieuwe kunstnesten, die tot ongeveer 1 km

GRILL ACADEMY
THE ORIGINAL BY WEBER®

NIEUW BIJ VANRAES

Alles voor uw tuin

Bij Vanraes vindt u echt alles voor de tuin! In onze ruime toonzalen kan u kiezen uit méér dan 5.000 artikelen en 30 merken.

VANRAES
alles voor tuin en landschap
www.vanraes.be

Diksmuidesteenweg 394, 8500 Roeselare - T 051 22 20 15

van de bestaande nestplaatsen opgehangen werden, in gebruik zullen nemen. Telgegevens van 2 kolonies uit Roeselare, die een periode van 10 jaar beslaan, doen vermoeden dat er een vrij intensieve uitwisseling bestaat tussen nabijgelegen kolonies. Het aantal bezette nesten per kolonie schommelde vaak opvallend, maar de som van beide leverde telkens een veel stabiel aantal paren op.

Daarnaast moesten er bij dakwerken aan een schoolgebouw in Dadizele 2 kunstnesten verwijderd worden. Die hebben we vervangen door meerdere kunstnesten, ook lager, aan de achterzijde van het gebouw. Dit jaar bleken beide zijden ingenomen te zijn en is de kolonie gegroeid. Zeker een argument om bij verbouwingen tijdig extra nestgelegenheid te voorzien in de buurt. Jonge vogels inspecteren de buurt waar ze zijn uitgevlogen en hierbij kunnen we gebruik maken van hun plaatstrouw om ze het volgend jaar te verleiden hun intrek te nemen in een van die 'veilige' nestkommetjes. Het is ook die aangroei die we afwachten bij het solitaire koppel in Oostnieuwkerke, waar we bij zwaluwvriendelijke bewoners uit de buurt kunstnesten hebben opgehangen

Zwaluwen zijn bij ons welkom!
Geluksbrengers, lenteboden, men-

Het eerste kunstnest in Roeselare raakte bezet in 2010. Sindsdien hebben we hier heel wat positieve ervaringen mee.

senvrienden: er is nog veel fraais over die zwaluwen te vertellen. Naast natuurlijke gevaren vormen wij de grootste bedreiging voor hun voortbestaan. Hoewel volledig beschermd, vernemen we toch nog dat ze gehinderd worden bij hun nestbouw of dat zelfs bewoonde nestjes worden stukgemaakt. De voornaamste reden: we willen geen troep op de stoep. Hiervoor bestaan afdoende en ele-

gante oplossingen waar we de bewoners tijdens een huisbezoek van proberen te overtuigen. Het tijdelijk aanbrengen van mestplankjes en de bedeling van een infoblad over zwaluwen zijn er enkele van.

Meest sprekend dit jaar was de zwaluwborrel op 21 mei in Vijfwegen. Natuurpuntkern Groot-Staden nam hierbij het voortouw en de respons van de buurtbewoners was die zondagvoormiddag een succes. Bij een glas en een hapje werd er ontspannen gekeuveld, over het wel en wee van de zwaluwen verteld, en vroegen we de bewoners om zorg te dragen voor 'hun' zwaluwen. Zeker voor herhaling vatbaar en ook uitbreidbaar naar de andere zwaluwwoonwijken! Mogen we een stille gok wagen? In 2018 gaan we voor 200 broedparen. Nu nog een half jaar aftellen...

*Tekst & kaart: Piet Desmet
Foto's: Patrick Keirsebilck.*

HOUT

Houthandel Carpentier

Gitsbergstraat 53
8830 Hooglede-Gits
Tel. 051 20 20 04 - Fax 051 24 59 52

FOTOCOUDENYS.BE
DE WEBSHOP MET DE BESTE WINKELSERVICE

KONING ALBERTSTRAAT 13, 8210 VELDEGEM - 050/277438
tussen Brugge en Torhout, vlakbij de kruising van E40 en E403, gratis parkeren voor de deur

bezoekerscentrum **De Blankaart**

Iepersteenweg 56, 8600 Woumen
051 54 59 48 - blankaart@west-vlaanderen.be

Zo was onze zomer!

Tentoonstelling tot 30 november

Natuurdeliers voor kids

Woensdag 20 september, maandag 30 oktober
en woensdag 31 november

Word boskampioen in oktober!

Uitdagende vrije wandeling voor jonge gezinnen

Dag van de Trage Weg

Zondag 15 oktober

Avondjes over...een streekthema

Klimaatverhalen op donderdag 2 november
en Kanaalverhalen op donderdag 7 december

Elke dag open in september en oktober van 13.30 tot 17.30u.
en van 1 november t.e.m. 24 december tot 16.30u.
Ontdek meer op www.blankaart.be
en ontvang onze nieuwsbrief in je mailbox.

west-vlaanderen
de gedreven provincie

Nieuwe leden werven voor Natuurpunt: een must! Én boeiend!

De voorbije zomer ging er bij Natuurpunt Mandelstreek, net zoals bij Natuurkoepel vzw (*), een grote ledenwervingsactie door onder de naam 'Ontdek de natuur van bie oes'. Jobstudenten wierven leden bij winkels als Biovita, Colruyt Rumbekke, Decathlon en Eurotuin, maar bijvoorbeeld ook in het Sterrebos.

Op grote evenementen deden we ook beroep op onze eigen vrijwilligers. De grote Natuurpuntstand met bijhorend café, waarin geïnteresseerden en nieuwe leden getraakteerd werden op een Wereldwinkeldrankje, is zeker opgevalen. We verwelkomden vele bezoekers en leden op de Roeselaarse 'Batjes', tijdens 'Lokaal', de wekelijkse boerenmarkt in de ontwijde Sint-Amandskerk en op 'West-Vlaanderens Mooiste', de fietsvierdaagse die startte in Expo Roeselare. En daarvoor, tijdens het Pinksterweekend, boekte Natuurpuntkern Groot-Staden ook al een mooi resultaat op 'Schone Schaapjes' in Staden (zie vorige editie van 'de knotwilg').

We beschikken nog niet over de volledige resultaten van deze acties, maar wat we wel weten is dat de jobstudenten alleen al meer dan 450 nieuwe

leden/gezinnen op hun conto hebben staan! Ook de verhouding van het aantal jonge gezinnen ten opzichte van het totale aantal nieuwe leden zit goed. Misschien zit onze stand daar ook voor iets tussen. Het elektrospel, de interactieve digitale quiz en de voelboxen hadden veel aantrek bij de kinderen en hun ouders, ook bij allochtone streekbewoners.

Hoe de ledenwerving is verlopen bij mensen van allochtone oorsprong weet ik nog niet. Natuurpunt op Vlaams niveau voert wel een diversiteitsbeleid onder het personeel, en tijdens ledenwervingsacties spreken we effectief iedereen aan, maar naar schatting is slechts 0,01 % van alle leden van allochtone oorsprong. En ik vrees dat zelfs dit cijfer een grote overschatting is. Dit botst met het stedelijk en gemeentelijk straatbeeld en met de reële samenstelling van onze maatschappij.

Maar niet te vergeten: leden werven is een aangename en boeiende activiteit. Mensen aanspreken en boeiende gesprekken voeren, kinderen en hun ouders begeleiden tijdens de spelen en de quiz, quality time met bestuursleden en vrijwilligers... En die nieuwe leden/

Stand op de batjes in Roeselare.

Jobstudent met veel overtuigingskracht.

gezinnen inschrijven is dan als de peper en het zout van de dag.

Tekst en foto's: Peter Hantson

(*) Natuurkoepel vzw is de koepelorganisatie van de lokale afdelingen en thematische werkgroepen van Natuurpunt, Velt en JNM in Zuid-West-Vlaanderen, ruwweg de ruime regio Kortrijk.

Grote stand van Natuurpunt Mandelstreek met inschrijfhoek, spelen en welkomstcafé.

2 x steenuilen

De steenuilenwerkgroep

De steenuilenwerkgroep van NP Mandelstreek werd in 1996 opgestart onder impuls van oud-voorzitter Pol Ingeleere. In 2006, bij het tienjarig jubileum, nam Ludo Momerency de fakkel over. Gedreven als hij is, bouwde hij verder aan een zeer efficiënte werkgroep.

Ook experimenteren staat bij Ludo hoog aangeschreven. Zijn aanpassingen aan de uilenkasten om die steenmarterproof te maken worden nu, na een succesvolle testfase, volop verspreid.

Laten we er geen doekjes om winden: zonder Ludo's inspanningen en die van de werkgroep zou dit tot de verbeelding sprekende uiltje in moeilijke papieren zitten. Ook gepassioneerd door deze vogels of nieuwsgierig naar onze steenuilenwerking? Neem dan contact op Ludo (ludo.momerency@telenet.be of 051/225.580).

Hoe het ondertussen gaat met onze steenuilenpopulatie, lees je in het artikel hieronder. En er is nog meer nieuws voor steenuilenfans. Voor haar vijfde contactdag trekt de gewestelijke Steen-

uilenwerkgroep van Natuurpunt naar West-Vlaanderen. Op 11 november zijn we met NP Mandelstreek aan zet voor de organisatie van deze trefdag. Tja, als de plaatselijk werkgroep 21 geworden is, mag het al eens iets meer zijn, en als je dan ook nog de provinciale verantwoordelijke aan boord hebt... :-)

Steenuilfanaten: mis deze boeiende dag niet! Alle info op de activiteitenpagina's middenin deze 'knotwilg'.

Piet Desmet

Broedresultaten steenuil 2017

Na het sterke broedseizoen in ons jubileumjaar 2016, wisten we dat we onze verwachtingen dit jaar wat naar beneden moesten bijstellen. Na een topjaar is er altijd een terugval.

De abnormaal warme lente was alvast een positieve factor, waardoor het broedseizoen een tiental dagen eerder begon. Van de late nachtvorst hadden de steenuilen geen last: het vrouwtje blijft de jongen warm houden terwijl manlief prooien aanbrengt. Ook op dat vlak zat het goed. Muizen waren overvloedig aanwezig dit jaar. Dat kon ik zien aan vijf kasten met torenvalken, vooral muizenjagers, met telkens vijf jongen.

De terugval dit jaar is vooral te vinden in het aantal bezette kasten. We duiken terug een stuk onder de zestig procent. Voor mij is dat altijd een streefgetal geweest, maar zo werkt het natuurlijk niet in de natuur. Op een vijftal locaties, waar we anders altijd broedgevallen hebben, vonden we nu lege kasten, alhoewel de koppels wel aanwezig waren in kast, boom of omgeving. Dit is iets nieuws en blijft voorlopig een vraagteken. De reproductie is dan weer gelijk gebleven en blijft sterk met gemiddeld net geen 3 jongen per nest, dus geen reden tot paniek.

Dit jaar lagen er 105 kasten te wachten op controle. Eén kast was niet bewoonbaar en één kast kreeg geen controle. Zo blijven er dus 103 kasten over om de resultaten te berekenen:

- 43 kasten met 125 jongen: we telden 7 kasten met 1 jong, 6 met 2, 17 met 3, 10 met 4 en zelfs 3 kasten met 5 jongen.
- 5 kasten met eieren, waar we bij latere controles geen jongen meer aantroffen. Dat is een normaal cijfer: het gemiddelde is 6 kasten.
- 6 kasten werden duidelijk bezocht. We vonden er braakballen, solitaire vogels of sporen van reeds uitgevlogen jongen.
- 3 kasten met dode jongen waarvan de kop was afgebeten. Het is al van 2013 geleden dat we dit nog zagen, toen in slechts één kast. Ik vermoed dat dit ouderpredatie is, maar dan

niet van de honger, want muizen waren er genoeg dit jaar. Een camera zou klaarheid kunnen brengen, maar in welke van die 105 kasten moet je die dan plaatsen? Er zit ook geen lijn in deze predatie: er vallen meerdere jaren geen slachtoffers. Steenmarter lijkt me uitgesloten omdat die veel driester te werk gaat.

De voorbijge winter werden er ook 25 nieuwe nestkasten gebouwd met martersluis. Dankzij de nieuwe subsidieregeling van de provincie, uitgewerkt met Wouter Vuylsteke, bracht dit geen extra kosten mee voor NP Mandelstreek. Waarvoor dank! Vele van onze kasten liggen er ondertussen 20 jaar en sommige zijn aan vervanging toe. Er liggen zelfs nog 2 kasten van de eerste lichting, inmiddels 22 jaar oud! En nog eens bedankt aan alle medewerkers!

Ludo Momerency

Resultaten 2008 - 2017

Jaar	Aantal kasten	Bezetting	Jongen	Jaar	Aantal kasten	Bezetting	Jongen
2008	107	68%	2,72	2013	108	61%	2,42
2009	107	60%	2,78	2014	109	60%	3,14
2010	111	62%	2,7	2015	109	54%	2,46
2011	110	60%	2,83	2016	107	63%	2,93
2012	107	60%	2,31	2017	105	55%	2,9

Fotowerkgroep Natuurpunt Mandelstreke

Een kleine 15 jaar geleden was er nood aan fotomateriaal voor 'Door Weer en Wind', het tijdschrift van NP Mandelstreke. Ook voor de folders en infostanden hadden we beelden nodig. Daarom startten we met het vastleggen van de activiteiten van de vereniging.

Daarnaast is er de jaarlijkse algemene vergadering, waar we een foto-jaaroverzicht tonen, samengesteld uit de foto's die door de leden worden ingezonden. Dat fotoarchief bestaat al 12 jaar.

Met de opkomst van de digitale compactcamera's en gsm's met camera werd de drempel naar de fotografie flink verlaagd. Tegelijkertijd nam de vraag naar informatie over het maken van goede natuurfoto's toe. Onder

het motto 'beter observeren om beter te fotograferen' richtten we een basiscursus natuurfotografie in. Het was niet onze bedoeling een natuurfotoclub op te richten, maar eerder om natuurbeleving te stimuleren door observeren, determineren en fotograferen.

Bij het 60-jarig bestaan van NP Mandelstreke, in 2014, organiseerden we nog een fotowedstrijd en, in samenwerking met Natuurfotografen Hoge Dijken, een natuurfototentoonstelling. De komende tijd blijven we de nadruk leggen op de combinatie van determineren en fotograferen, waarbij we dan concreet denken aan themagebonden foto-uitstappen en workshops.

Op 15 december staat er alvast een foto- en filmavond gepland (zie p. 23 van deze 'knotwilg'). Over latere activiteiten, daguitstappen en natuurreizen lees je in de komende edities van het tijdschrift. Geïnteresseerd in de werkgroep? Neem dan contact op met Johan Hanssens (johanhanssens@fulladsl.be).

Johan Hanssens

PS: De foto's bij dit artikel werden gemaakt op de vierdaagse reis naar de Vulkanische Eifel in Duitsland. Die ging door van 25 tot 28 mei dit jaar. De foto's zijn van de hand van Philippe Deprez en van Johan Hanssens.

Oranjetip op lathyrus

Vijfvlek-sint-jansvlinder

Esparcette

Groot populierenhaantje

Glasvleugelpijlstaart op paardenbloem

Vliegenorchis

Bomen kappen in natuurgebied?

Groenhove werd tot voor kort beheerd met het oog op een zo hoog mogelijke houtopbrengst. Daarvoor werden streekvreemde bomen zoals Amerikaanse eik, douglasspar en Japanse lork aangeplant. Daardoor zijn de bomen in één perceel vaak van dezelfde leeftijd en/of soort, en is zo'n stuk bos soortenarm.

Natuurpunt wil hier verandering in brengen. Door in dit type bos een aantal bomen te kappen - te dunnen, zoals dat dan heet - worden streekeigen bomen zoals berk, beuk en zomereik bevoordeeld. Daarnaast worden er vanwege de veiligheid, na de storm van vorig jaar, een aantal populieren gekapt.

Agressieve exoten, zoals de Amerikaanse eik, worden op de natuurpunt-percelen volledig verwijderd. Doen we dat niet, dan concurreren zij onze in-

heemse bomen weg en verandert het bos mettertijd in een eenvormige, saaie bedoening. Hun aanwezigheid vereist ook een blijvend ingrijpen wanneer er jonge Amerikaanse eiken in onze percelen zouden uitschieten doordat bomen op andere percelen zich uitzaaien.

Door nu zo veel mogelijk exoten weg te nemen, moet er op termijn minder worden ingegrepen in het bos. Op termijn moet de afwezigheid van exoten (waardoor bomen oud kunnen worden) en omdat Natuurpunt niet streeft naar een bos gericht op economische opbrengst (waardoor vele bomen echt oud mogen worden) leiden tot een bos dat er veel gevarieerder en natuurlijker uitziet dan nu het geval is.

Omdat dood hout een belangrijke rol speelt in het ecosysteem, mag het tak-

hout ter plaatse blijven als schuilplaats voor allerlei dieren. Insecten en schimmels zorgen voor de vertering van dit hout. Ook door storm of ouderdom geveld bomen laten we zo veel mogelijk liggen. Heel wat fauna en flora, zoals de eikenpage (een vlinder) en de wilde kamperfoelie (een plant), maar bijvoorbeeld ook de reetjes, zullen van deze omvorming profiteren.

Slechts een klein deel van Groenhovebos is al eigendom van Natuurpunt en de kappingen gebeuren dan nog eens in verschillende fasen. Het is de bedoeling het bos geleidelijk om te vormen tot een gemengd bos met meer inheemse bomen en struiken van verschillende leeftijden. Het beheerplan dat recent werd opgemaakt bevat deze en alle andere beheermaatregelen die de komende 27 jaar voorzien zijn.

Om de schade aan bodem en natuur zo veel mogelijk te beperken werken we met streng geselecteerde aannemers, die werken met aangepaste machines. Bomen kappen en de bijhorende verstoring van natuur en wandelaar is soms een noodzakelijk kwaad, maar op termijn komt het bos en beleving enkel ten goede.

Alle natuurgebieden van Natuurpunt zijn in principe opengesteld voor het brede publiek. Zo ook in het Groenhovebos. Wie het gebied al langer kent, heeft wellicht al opgemerkt dat er her en der Be-kaertdraad en hekkens zijn verdwenen. En er werd ook al een begin gemaakt met het verwijderen van afval en storende bouwsels op de Natuurpuntpercelen. Zo bouwen we aan een mooi, natuurrijk en toegankelijk bos.

Natuurpunt wil nog meer perceeltjes in het Groenhovebos verwerven, maar kreeg er ook al geschonken. Wie eigenaar is van een perceeltje in het

Een aantal delen van het Groenhovebos staan bekend om hun rijke voorjaarsflora. Omwille van onaangepast beheer staan deze bloemtapijten sterk onder druk. Aangepast beheer op de Natuurpuntpercelen geeft deze soorten opnieuw betere overlevingskansen. Foto: Bart Van Thuyne.

Links: door nu zo veel mogelijk exoten weg te nemen, moet er op termijn veel minder worden ingegrepen in het bos. Door de inheemse bomen meer ruimte te geven, zoals deze blauw gemarkeerde zomereik, krijgen we op termijn een veel gevarieerder en natuurlijker bos waarin inheemse bomen oud kunnen én mogen worden.

Rechts: De vrijwilligers van NP Torhout hebben al heel wat afsluitingen en bouwsels opgeruimd op de eigen percelen.

Zo bouwen we aan een mooi, natuurlijk en toegankelijk bos.

Foto's: Peter Lemmens.

Groenhovebos, al dan niet met vervallen buitenverblijf, en dat wil schenken of verkopen, mag ons altijd contacteren op secretaris@npmeetjesland.be of 0479/890.125. Of je kan ook het secretariaat contacteren op peter.lemmens@natuurpunt.be of 051/700.695.

Maar koken kost geld. Van de perceeltjes die Natuurpunt reeds kon verwerven en openstellen voor het brede publiek,

wordt slechts een deel van de kosten betaald door de Vlaamse overheid. De rest brengen we zelf samen met giften van leden en sympathisanten en met de inkomsten van bijvoorbeeld onze folk- en spaghettiavond. En dat is nodig, want er staat nog een flinke factuur open van de laatste aankopen. Een ernstige handicap voor de aankoop, het herstel en de openstelling van volgende percelen. Help ons die schuld af te los-

sen en geef ons een financieel steuntje in de rug. Storten kan op rekeningnummer BE56 2930 2120 7588 van Natuurpunt vzw, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen met de mededeling PROJECT 5580 GROENHOVE. Voor schenkingen vanaf 40 euro krijg je een fiscaal attest.

Bart Van Thuyne

Voorzitter Natuurpunt Torhout

STOF op ZOLDER

modestoffen · biologische stoffen
fournituren · breiweel
patronen · workshops

MEER DAN 2000 STOFJES!

OPEN: maandag tot vrijdag: 14 - 18u
donderdag: 14 - 22u
zaterdag: 10 - 12u en 14 - 18u

Iepersestraat 199 in Roeselare
www.stofopzolder.be

INTELLIGENT WONEN BVBA
STATIESTRAAT 63 - LICHTERVELDE
0475 346 737 - WWW.INTELLIGENTWONEN.BE

INTELLIGENT WONEN

ALGEMENE ELEKTRICITEITSWERKEN IN WONINGBOUW EN KMO
ONTWERP • INSTALLATIE • SERVICE

"Wij beleggen bij de
gezondste bank. En u?"

Kom langs voor een
vrijblijvend gesprek.

degezondstebank.be

KANTOOR BABYLON - FSMA 26672 cAcB
Westlaan 145, 8800 Roeselare, 051 25 10 10

MARIANNE DEPRAETERE - FSMA 48078 cAcB
Beversesteenweg 363, 8800 Roeselare, 051 20 50 94

KANTOOR VANHAECKE - FSMA 61160 cAcB
Rumbeeksestweg 464, 8800 Rumbeke, 051 24 46 53

RUDI VERHOEST - FSMA 46891 cAcB
Noordlaan 9, 8800 Roeselare, 051 24 01 30

KANTOOR VANDEVOORDE BVBA - FSMA 107137 cAcB
Meiboomlaan 5-7-9, 8800 Roeselare, 051 24 28 27

PROEF EENS VAN EERLIJKE HANDEL

So fair, so good

Oneerlijke
HANDELSREGELS geven
kleinschalige producenten in
het Zuiden geen kansen op de
internationale markt. Laat zien
dat jij het anders wilt: **KIES
VOOR EERLIJK.**

ECOLOGISCHE TEELT

is hét antwoord van
kleinschalige boeren
in het Zuiden op
landbouw die energie
en water verslindt.

OXFAM

Wereldwinkels

Gistel: Kerkstraat 5

Lichtervelde: Marktstraat 26

Staden: Bruggestraat 24

Roeselare: Noordstraat 156

Torhout: Hofstraat 9

www.oxfamwereldwinkels.be

Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen vzw is een regionaal samenwerkingsverband tussen 4 Natuurpuntafdelingen, 2 Natuurpuntkernen, 1 onafhankelijke vereniging en een aantal werkgroepen. 'De knotwilg' is het kwartaalijdschrift van onze vereniging. NP MWV vzw is erkend en wordt gesubsidieerd door de Vlaamse overheid.

Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen

- Secretariaat & zetel NP MWV
- Adres: Torhoutstraat 66, 8810 Lichtervelde
- Tel. secretariaat: 051/700.695
- Tel. voorzitter: 051/589.418
- E-mail secretariaat: peter.lemmens@natuurpunt.be
- E-mail voorzitter: pollentier.georges@outlook.com
- Het secretariaat is in principe alle weekdays open van 9 - 12 u. en 13 - 16 u., maar neem zo mogelijk vooraf contact op om verrassingen te vermijden. Andere dagen en uren op afspraak.
- Rek. nr.: BE22.7380.1475.6247.
- Website: www.natuurpunt.be/natuurpunt-midden-west-vlaanderen

Aangesloten natuurverenigingen

Natuurpunt Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken vzw

Koenraad Blontrock (059/250.697 - koenraad.blontrock@gmail.com).
Rek. nr.: BE82.0682.0550.8368

Natuurpunt Mandelstreek

(Hooglede - Roeselare - Ledegem - Moorslede - Staden)
Peter Hantson (051/203.063 - voorzitter@natuurpuntmandelstreek.be).
www.natuurpuntmandelstreek.be
Rek. nr.: BE51.9799.6273.0762

Natuurpunt kern de Reiger (Moorslede)

Jean-Pierre Vandamme (051/771.213 - jeanpierrevandamme@skynet.be).
Rek. nr.: BE82.4664.3681.6168

Natuurpunt kern Groot-Staden (Staden)

Ivan Bruneel (0496/365.628 - natuurpuntgrootstaden@gmail.com).
Rek. nr.: BE76.7512.0797.3595

Natuurpunt Ruidenberg (Ichtegem - Koekelare - Kortemark)

Georges Pollentier (051/589.418 - Pollentier.georges@outlook.com)
www.natuurpunt.be/natuurpunt-ruidenberg
Rek. nr.: BE98.4738.0812.0293

Natuurpunt Torhout

Bart Van Thuyne (0479/812.963 - bart.van.thuyne@telenet.be)
www.natuurpunt.be/natuurpunt-torhout
Rek. nr.: BE12.4738.0812.0192

Ruimte (Diksmuide)

Jef Dumoulin (051/500.866 - jef.dumoulin@skynet.be)
Rek. nr.: BE47.0680.6704.2080

Aangesloten thematische werkgroepen

Amfibieënwerkgroep (NPM)

Martine Lakiere (0479/780.002 - martine.lakiere@telenet.be)

Beheerteam Torhout (NPT)

Roney Debaillie (050/214.574 - rdebaillie@gmail.com)

Fotowerkgroep Mandelstreek (NPM)

Johan Hanssens (051/309.199 - johanhanssens@fulladsl.be)

Natuurfotografen Hoge Dijken (NPGO&HD)

Patrick Pottier (059/709.604 - patrick.pottier@telenet.be)
www.nfhd.be

Steenuilwerkgroep Mandelstreek (NPM)

Ludo Momerency (051/225.280 - steenuilwerkgroep@natuurpuntmandelstreek.be)

Vogelwerkgroep Hoge Dijken (NPGO&HD)

Dirk Peene (059/267.802 - dirk.peene@eandis.be)

Natuurwerkgroep Torhout

(amfibieën, reptielen, vogels, zoogdieren - NPT)
Geert Carette (050/215.483 - geert.carette@skynet.be)

Werkgroep Trage Wegen (NPT)

Roney Debaillie (050/214.574 - rdebaillie@gmail.com)

Zoogdierenwerkgroep (NPM)

Michael Parmentier (0483/638.090 - michael.parmentier@hotmail.com)

Zwalimop (zwammen, lichenen, mossen, planten - NPM)

Peter Hantson (051/203.063 - voorzitter@natuurpuntmandelstreek.be)

Natuurgebieden

Bourgognepolders (Oudenburg)

Dirk Anseeuw (051/581.122 - dirkanseeuw@hotmail.com)

Groenhove (Torhout)

Bart Van Thuyne (0479/812.963 - bart.van.thuyne@telenet.be)

Kleiputten (Rumbeke)

Piet Desmet (051/225.852 - natuurmandelstreek@gmail.com)

Moerasje (Torhout)

Roney Debaillie (050/214.574 - rdebaillie@gmail.com)

Snipgate (Gistel)

Koenraad Blontrock (059/250.697 - koenraad.blontrock@gmail.com)

Swal (Koekelare)

Georges Pollentier (051/589.418 - Pollentier.georges@outlook.com)

Zwaanhoek (Oudenburg)

Marc Deknock (059/265.068 - marc.deknock@telenet.be)

Lid worden?

Een lidmaatschap kost 27 euro en als lid krijg je 4 x per jaar 'de knotwilg' én het 'Natuurblad' in je bus. Als extraatjes ben je verzekerd tijdens alle Natuurpunt-activiteiten én krijg je korting in de Natuurpuntwinkel en bij tal van partners. Wie voor het eerst lid wordt, krijgt een welkomstpakket met o.m. de prachtige Natuurpunt fiets- en wandelgids.

Woon je in Gistel, Hooglede, Ichtegem, Koekelare, Kortemark, Ledegem, Moorslede, Oudenburg, Roeselare, Staden of Torhout? Schrijf dan 27 euro over naar rek. nr. BE17.2300.0442.3321. Of bespaar Natuurpunt een hoop administratieve kosten door een domiciliëringsoverdracht in te vullen op www.natuurpunt.be > lid worden.

Woon je in een andere gemeente? Neem dan contact op met het secretariaat.

Abonnement?

Ben je al lid van een andere Natuurpuntafdeling, dan kan je ook een abonnement nemen op 'de knotwilg' alleen. Schrijf 10 euro over naar rekeningnummer BE22.7380.1475.6247 en vermeld daarbij 'abonnement DK'.

Digitale nieuwsbrief 'De Groene Flits'.

Neem contact op met het secretariaat.

Redactieraad en eindredactie

Raad van bestuur & secretariaat.

Druk

Drukkerij Lowyck, Archimedesstraat 53, 8400 Oostende
'de knotwilg' wordt gedrukt op 100% gerecycleerd papier (Circle FSC).

Opplage

2.940 exemplaren

Steun onze projecten

Storten kan op rekeningnummer BE56.2930.2120.7588 van Natuurpunt Beheer vzw, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen met de vermelding 'gift aan' en het projectnummer van jouw keuze. Voor schenkingen vanaf 40 euro krijg je een fiscaal attest.

BOURGOGNEPOLDER - 5554

GROENHOVE - 5580

MANDELSTREEK - 3567

SNIPGATE - 5562

ZWAANHOEK - 5539

Steenulenwerkgroep - GEW-2492 op rekeningnummer BE12.2300.5247.4592 van Natuurpunt Studie vzw, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen.

Een ziek of gekwetst dier gevonden?

Kijk op www.voc-bulskampveld.be (VOC Beernem, tel. 050/790.959)
of www.vogelopvangcentrum.be (VOC Oostende, tel. 059/806.766).

ACTIVITEITENKALENDER NATUURPUNT MIDDEN-WEST-VLAANDEREN (NP MWV)

Activiteiten van Natuurpunt Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken vzw (NPGO&HD), Natuurpunt Mandelstreke (NPM), Kern De Reiger (NPKDR), Kern Groot-Staden (NPKGS), Natuurpunt Ruidentberg (NPR), Natuurpunt Torhout (NPT), Ruimte Diksmuide (RD) én externen.

Datum	Uur	Activiteit	Organisatie
Za. 7 okt.	va. 13.30 u.	6e 'Repair Café' met KWB Torhout-Centrum	NPT
Zo. 8 okt.	10.00 u.	Over kabouters en paddenstoelen	NPT
Zo. 13 okt.	9.00 u.	Watervogeltelling	NPT
Za. 14 okt.	9.00 u.	Werkdag in het Groenhovebos	NPT
Zo. 15 okt.	9.00 u.	Paddenstoelenwandeling	NPGO&HD
Zo. 15 okt.	va. 9.00 u.	Trektellen op de Heihoek	NPM
Zo. 15 okt.	10.00 u.	Genieten van de herfstroes in 'De Kleiputten'	NPM
Zo. 15 okt.	14.00 u.	'Dag van de Trage Weg': wandeling door Groenhovebos	NPT
Zo. 15 okt.	14.00 u.	Paddenstoelenwandeling in de Huwysbossen	NPM
Vr. 20 okt.	19.30 u.	'Eerste hulp bij klimaatverwarring'	NPM
Za. 21 okt.	hele dag	Akkervogelsymposium	extern
Za. 21 okt.	9.00 u.	Combi-excursie naar provinciedomein Bergelen & bioboerderij 't Goed ter Heule	NPM
Zo. 22 okt.	14.00 u.	Herfstwandeling 'Ruimte Diksmuide' in d'Aertrycke	RD
Ma. 23 okt.	19.00 u.	Symposium 'Sant in eigen land, naar een veerkrachtig kustbeheer'	extern
Zo. 29 okt.	10.00 u.	Wandeling over het Fonteinpad	NPT
Di. 31 okt.	18.00 u.	Halloweenwandeling	NPT
Za. 11 nov.	9.30 u.	5e Contactdag Steenuilenwerkgroep	NPM
Zo. 12 nov.	10.00 u.	Wandeling in 'De Swal'	NPR
Vr. 17 nov.	19.00 u.	Zakjeszwammen & korstmossen determineren	NPM
Za. 18 nov.	9.00 u.	'Dag van de Natuur' – beheerwerken 'De Hoge Dijken'	NPGO&HD
Za. 18 nov.	9.00 u.	'Dag van de Natuur' – beheerwerken in 'De Kleiputten'	NPM
Za. 18 nov.	13.00 u.	'Dag van de Natuur' – beheerwerken in 'De Swal'	NPR
Zo. 19 nov.	9.00 u.	'Dag van de Natuur' – beheerwerken in het Groenhovebos	NPT
Zo. 19 nov.	9.00 u.	Watervogeltelling	NPT
Vr. 24 nov.	20.00 u.	Workshop 'Verwarmen op hout: kan het gezonder en goedkoper?'	NP MWV
Za. 25 & zo. 26 nov.	va. 10.00 u.	Natuurfotofestival 'Ontdek de Hoge Dijken'	NPGO&HD
Zo. 26 nov.	13.30 u.	Excursie naar Stuivekenskerke & Stavele	NPM
Za. 2 & zo. 3 dec.	va. 9.00 u.	Optiekbeurs 'Sights of Nature'	extern
Za. 2 dec.	13.30 u.	Excursie naar 'De Gavers'	NPM
Vr. 8 dec.	19.00 u.	Baard- en struikvormige korstmossen determineren	NPM
Zo. 10 dec.	14.00 u.	Wandeling in 'De Swal'	NPR
Vr. 15 dec.	19.00 u.	Foto- & filmavond NP Mandelstreke	NPM
Za. 16 dec.	9.15 u.	Herpetologische studiedag	extern
Zo. 17 dec.	9.00 u.	Ganzentocht	NPGO&HD
Zo. 17 dec.	9.00 u.	Watervogeltelling	NPT
Di. 26 dec.	10.00 u.	Wandeling over het Fonteinpad	NPT
Do. 28 dec.	13.30 u.	Kersttimmer- en doeactiviteit	NPM
Za. 30 dec.	hele dag	Vogelexcursie met NP Poperinge-Vleteren & NP Torhout	NPT
Za. 20 jan.	nog geen info	spaghettiaavond t.v.v. aankoopproject Groenhove	NPT

Verdere info en praktische afspraken vind je middenin deze 'knotwilg'.
De laatste info & eventuele wijzigingen vind je terug in onze gratis maandelijkse nieuwsbrief 'De Groene Flits'.
Geïnteresseerd? Stuur een mailtje naar peterlemmens@natuurpunt.be.